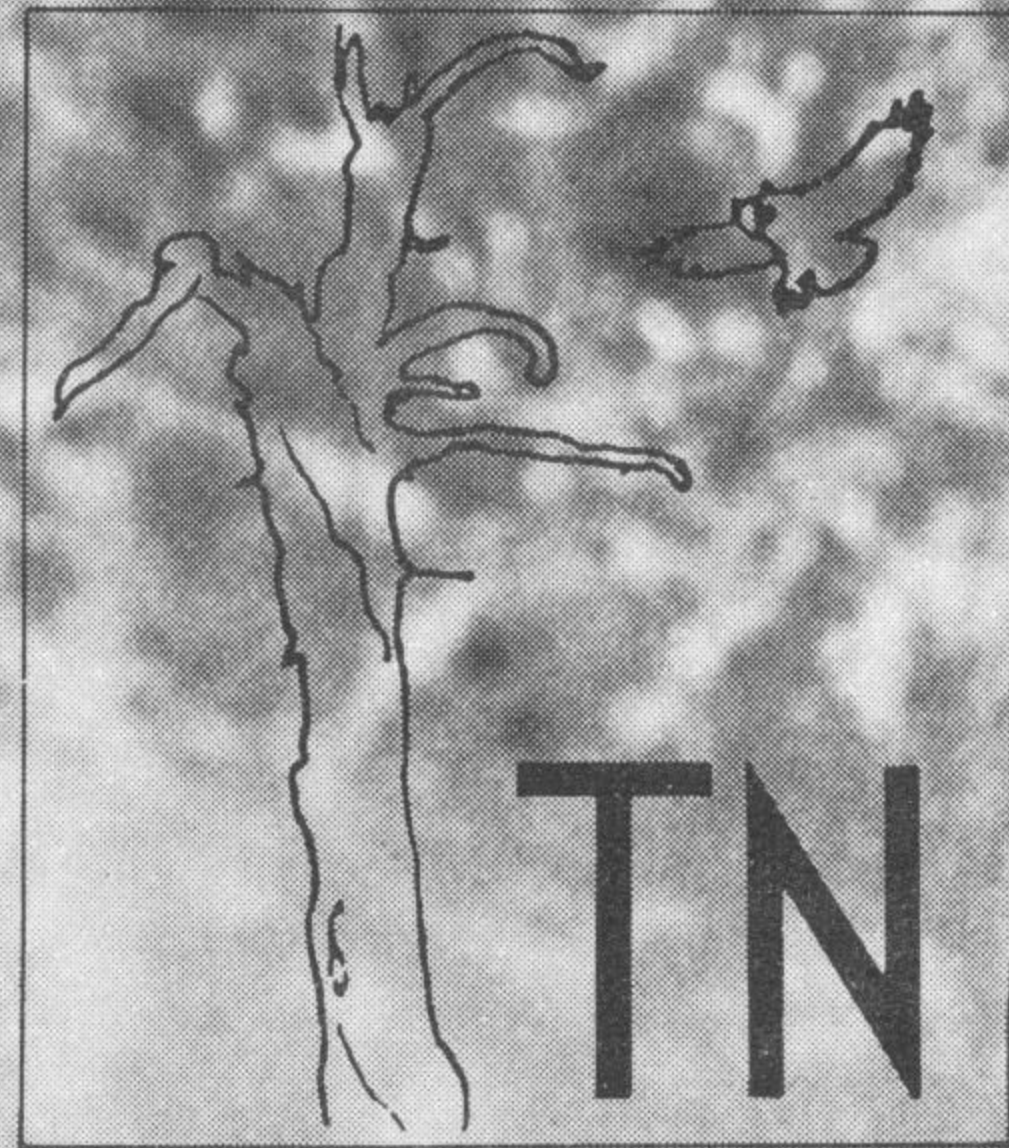

TRØNDERSK NATUR

NR. 4 - 1979 - 6. ÅRG.

NATURTIDSSKRIFT FOR TRØNDELAGSFYLKENE

UTGIS AV:

NORSK ORNITOLOGISK FORENING

AVD. NORD-TRØNDELAG

7670 Sakshaug Postgiro 3 89 38 80

NORSK ORNITOLOGISK FORENING

AVD. SØR-TRØNDELAG

Postboks 139 — Postgiro 3103991

7001 Trondheim

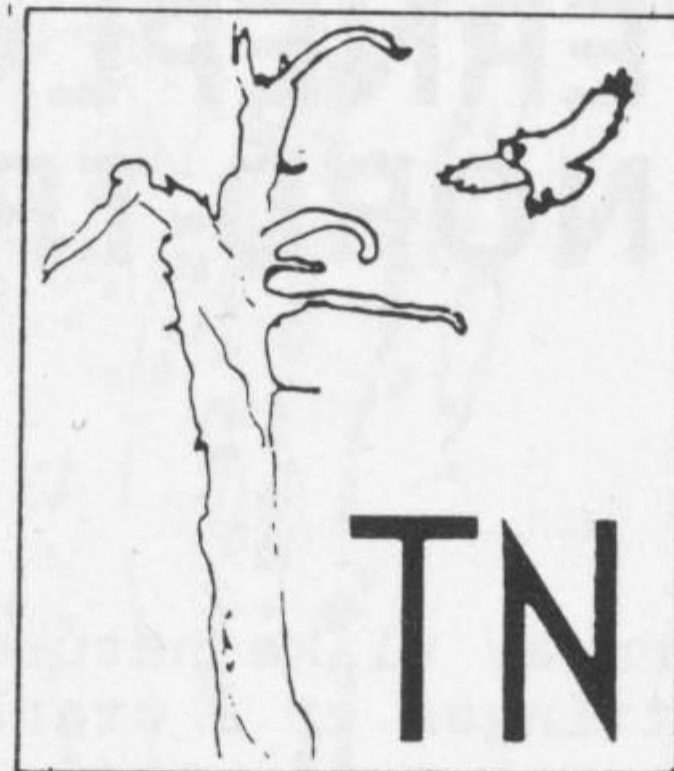
INNHold

Verneplan for våtmarker i Nord-Trøndelag	s.100
Rapport fra vintertellingene i Trondheimsfjorden, 1979	s.106
INDEX - TN - 1972-1974, Fugl	s.111
Hvor bor NOF-medlemmene i Trøndelag ?	s.115
NOF, Verdal lokallag - Ekskursjonsrapport	s.116
Rapport fra forundersøkelsen av mytebestanden av ærfugl i Trondheimsfjorden, august 1979	s.117
Opprop, sidensvans	s.122
SMÅSTYKKER	s.123
Observasjon av grevling	
"Plageånder"	
Vinterobservasjoner av rovfugl i Levanger	
Rapport fra fire vårvintertellinger av sjøfugl ved Vega, 1979	s.124
Uvanlige byttedyr hos fjellvåk	s.126

Redaksjon: Knut Krogstad (red.)
Georg Bangjord
Morten Ekker
Trond Haugskott
Roar Pettersen
Jostein Sandvik

Adresse: Postboks 1719, Rosenborg
7001 TRONDHEIM.

Postgiro: 3 60 19 52

Abonnementskostnad 1979: kr. 20.-

Trykk: Stjørdal Trykkeri a.s

Nr. 4

Desember 1979

Opplag 1000

I DISSE DAGER

har det "nye" TN et spesielt jubileum. Det har nemlig nå bestått like lenge som det "gamle" gjorde - 3 årganger.

Det er trolig dette tidsrom som skal til før folk begynner å reagere. Nå først begynner vi å få reaksjoner på det som er trykt, og ellers også korte innlegg. Disse vil, som annonsert i nr.3-79, bli å finne under SMÅSTYKKER. Denne spalten vil derfor komme til å fylle samme funksjon som spalten "Fra postkassa" i åra 1972 - 1974. Nå venter vi på DITT bidrag !

Som vel de fleste ble klar over under lesingen av forrige nummer, så har vi skiftet trykkeri. Denne overgangen har medført en del problemer av teknisk art, men de bør være raskt overvunnet. Vi ser derfor fram til et langvarig og godt samarbeid med Stjørdal Trykkeri.

RETTELSE: Av forskjellige årsaker ble det en del feil også i nr.3-79. De vi finner nødvendig å korrigere er: Foto s. 79 (Boltit): Fotografens navn, som av tekniske grunner falt ut er: Per G. Thingstad.
s. 93, 2. linje, 5. avsnitt. Her står som første ord - perleugla. Det skal selvsagt stå spurveugla.

Som det går fram av innholdsfortegnelsen, har vi denne gang tatt inn stoff som ikke behandler trøndersk natur. Dette har vi funnet å kunne gjøre fordi de tallene som kommer fram her også bør være av interesse for oss i Trøndelag.

HUSK Å MELDE ADRESSEFORANDRING !

Frist for innlevering av stoff til nr.1-1980: 15. januar 1980.

Riktig nok er det i tidligste laget, men etter som det er siste sjanse:

GOD JUL !

-red-

Variasjon i skrifttypen skyldes skrivemaskinhavari under arbeidet og et nytt kulehode med samme typer som det gamle - vel- det var ikke å skaffe.

VERNEPLAN FOR VÅTMARKER I NORD-TRØNDELAG

Av Asbjørn Tingstad

Vern av ulike naturområder er etter hvert kommet inn i et system. Målsettingen er å utarbeide fylkesvise verneplaner for ulike naturtyper, der de mest verneverdige områdene i hvert fylke skal tas med og foreslås gitt en eller annen form for vern.

I Nord-Trøndelag er vi kommet i gang med utarbeidelsen av slike verneplaner for edellauskog og våtmarker. Edellauskogplanen er nå til trykking, mens vi venter å få ferdig våtmarksplanen før jul.

Arbeidet med våtmarksplanen ble startet våren 1978. På grunnlag av tidligere registreringer (disse er angitt til slutt i form av litteraturliste) og kontakt med ornitologer og andre naturverninteresserte, ble det satt opp en liste over områder som burde vurderes tatt inn i en verneplan. Etterhvert er noen områder kommet til mens andre er tatt ut, slik at det nå er 24 områder som vil bli med i planen. Jeg mener dette er et "realistisk" antall områder en kan håpe på å få vernet.

Jeg skal ikke argumentere for at lista er "korrekt". Subjektivt skjønn vil spille en viss rolle. Jeg har prøvd å få en rimelig geografisk spredning på områdene, og videre lagt vekt på at flest mulig våtmarkstyper er med. Her er det lagt stor vekt på strandenger, som er en spesielt utsatt naturtype.

Strandeng, Leknesøyene

Foto: Torgeir Nygård

Barsjøen i isløsninga 1979

Foto: Arnstein Indahl

Gjennomføring av arbeidet.

Punktvis består arbeidet med verneplanen av følgende:

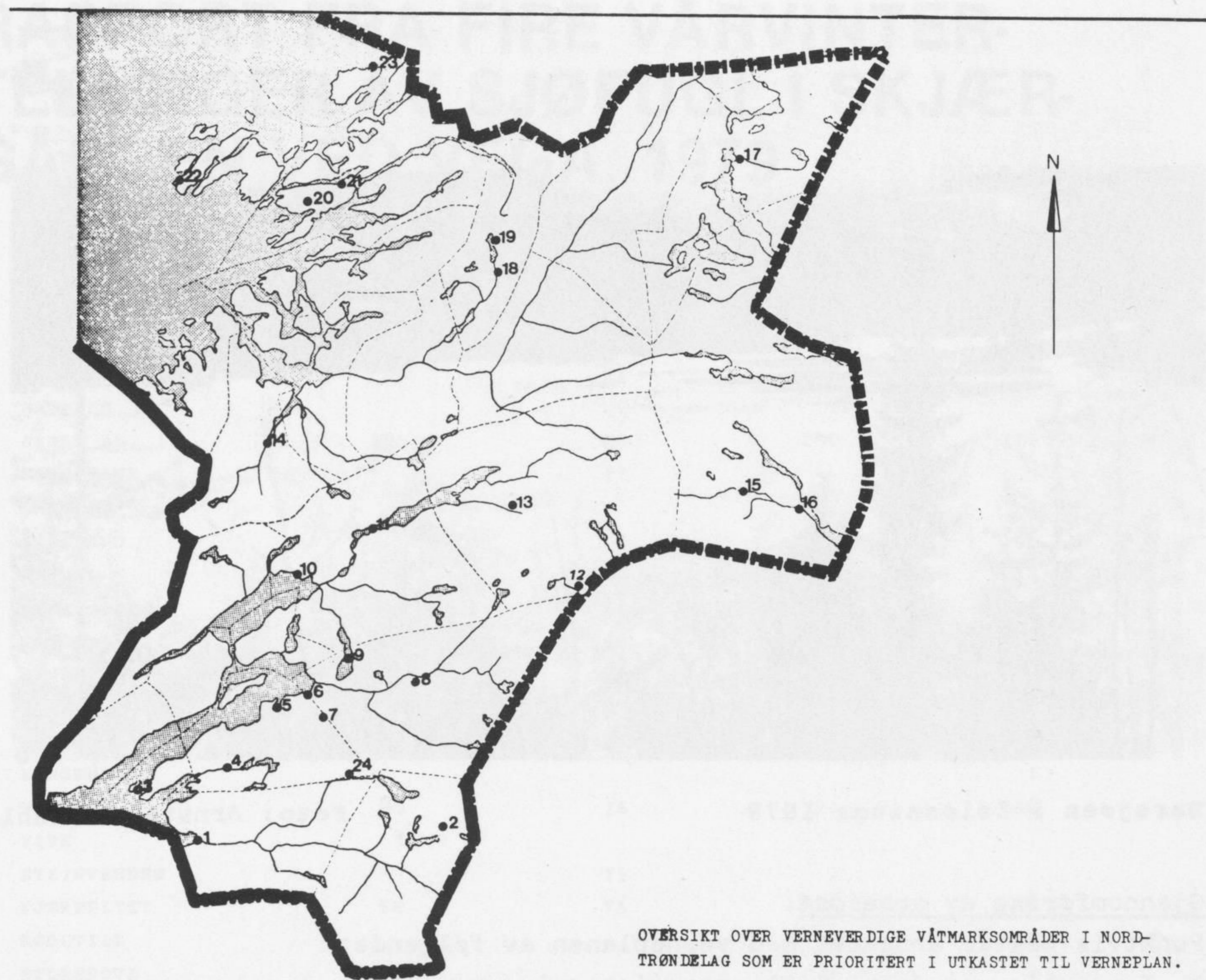
1. Innsamling av data. Tilleggsregistreringer.
2. Oppsetting av liste over aktuelle områder.
3. Informasjon til berørte parter.
4. Befaring der verneforslaget diskuteres med grunneiere og andre berørte parter. Klarlegging av konflikter.
5. Foreløpig forslag sendes ut til grunneierne for kommentarer.
6. Utarbeiding av forslag til verneplan som oversendes departementet til vurdering og godkjenning.

Hit er vi kommet i Nord-Trøndelag i dag. Det videre arbeid vil bestå i

7. Utkastet til verneplan trykkes og sendes berørte parter til endelig uttalelse.
8. Utkastet til verneplan sluttbehandles i Miljøverndepartementet.
9. Departementets sluttvurdering legges fram for regjeringen som et forslag til kongelig resolusjon.

Etter at den første kontakten med kommuner og grunneiere er tatt, vet vi en endel om hvilke konflikter som vil oppstå ved gjennomføringa av verneplanen. Noe generelt er vanskelig å si. Jevnt over er grunneierne innforstått med de verdiene områdene har, men samtidig er det liten velvilje ovenfor restriksjoner som kan skape vansker for tradisjonell næringsmessig virksomhet, kanskje særlig hogst, men for noen områder også oppdyrking og jakt/fiske. Ved avgrensning og forslag til vernebestemmelser er slike innvendinger tatt hensyn til, uten at jeg mener verneinteressene dermed er redusert. Et godt forhold til grunneierne tror jeg er viktig for verneinteressene, og da er en nødt til å ta deres innvendinger og ønsker alvorlig.

For de fleste områdene tror jeg derfor verneplanen vil skape få konflikter, da jeg tror vi er kommet fram til løsninger som både grunneierne og naturvernet kan godta.

Det skal heller ikke underslås at det i enkelte områder finnes til dels store konflikter. Eksempler på slike områder er: Forra, Tautra, Steinkjermyra, Leknesøyene og Rinnleiret. Forra representerer et så stort kompleks av konflikter at dette området er tatt ut som egen sak, og bare kort nevnes i verneplanen. Steinkjermyra er et annet område der striden har vært hard, noe som har medført at M.D. har gitt grønt lys for oppdyrking av det meste. Debatten skulle være kjent for de fleste og representerer den klassiske vern-oppdyrkings-konflikten som lett oppstår når det gjelder lavereliggende myrområder av denne typen.

Områder som ikke er medtatt i planen.

I stedet for å gå videre på problemer som vil oppstå ved det videre arbeid med planen, vil jeg heller ta opp spørsmålet om hva som bør gjøres med verdifulle områder som ikke er kommet med. Her er det to typer områder:

1. Områder som bør med i planen.

Fra enkelte distrikter i fylket finnes det få data. Dette gjelder særlig norddelen av fylket, i kommuner som Namskogan, Røyrvik og Lierne, samt i kystområdene. Her vil det, etter hvert som registreringer blir gjort, sikkert dukke opp områder som har verneverdier som skulle tilsi vern. Det

Tabell 1. Prioriterte verneverdige våtmarksområder i Nord-Trøndelag.

Områdenr.	Områdenamn	Kommune	Naturtype ¹⁾	Aktuell verneform ²⁾
1	Sandfærhus	Stjørdal	1a, 3	1
2	Koltjerndalen	Meråker	5a, 6, 8	2
3	Tautra m/Svaet	Frosta	1a, 3	1, 3
4	Hammervatnet	Levanger	5a	1
5	Eidsbotn	Levanger	1a	3
6	Rinnleiret	Levanger, Verdal	1a, 3	1
7	Kaldvassmyra	Verdal	8	1
8	Barsjøen	Verdal	5a, 8	1
9	Leksdalsvatnet	Verdal/Steinkjer	5a	1, 3
10	Visetaunet	Steinkjer	1a, 3	1
11	Klingsundet	Steinkjer	5a	1
12	Gaundalsmyra	Snåsa	6, 8	
13	Steinkjer-/Åsamyra	Snåsa	5a, 6, 8	1
14	Åsnes	Namdalseid	1a, 3	1
15	Berglimyra	Lierne	6, 8	1
16	Ulendeltaet	Lierne	6, 8	1
17	Husvika/Vekterbotn	Røyrvik	5a, 6, 8	1
18	Flakkan	Høylandet	5a, 6, 8	1, 3
19	Øie	Høylandet	5a, 6, 7, 8	1
20	Løypmotjønnin	Nærøy	5a	1
21	"Kanalen"	Nærøy	4, 7	1
22	Kjønsøyvågen	Vikna	1a, 3, 4, 5a, 7	1, 3
23	Leknesøyene	Leka	1a, 3, 4, 5a, 7, 8	2, 3
24	Forra	Mer./Stjø./Ver./ Lev.	5a, 6, 7, 8	

- 1) 1a. Grunne, marine tidevannsområder (strandområder).
 1b. Grunne, marine områder uten tidevannspåvirkning (skjærgårdsomr.).
 2. Grunne laguner o.l. langs kysten.
 3. Sump og strandengområder langs kysten.
 4. Grunne, salt- og/eller brakkvannsområder i innlandet.
 5a. Grunne, stillestående og permanente vannansamlinger i innlandet (tjern, grunne småvann og innsjøer).
 5b. Grunne, stillestående og temporære vannansamlinger i innlandet.
 6. Grunt, rennende vann i innlandet (meandrerende elvestrekninger, deltaer o.l.).
 7. Sump og fuktenger i innlandet.
 8. Myrområder (myrer av alle slag).

- 2) 1 - Naturreservat. 2 - Landskapsvernområde.
 3 - Fuglelivsfredningsområde.

Hekkelokaliteter for horndykker i Nord-Trøndelag i tidsrommet 1953 til 1977.

er presisert i verneplanutkastet at det ikke må sees på som endelig nettopp ut fra at det i dag ikke er godt nok datagrunnlag for hele fylket. Verneplanen må derfor suppleres med nye områder etter hvert som "nye" områder "dukker opp".

2. Områder som ikke er aktuelle som verneområder.

Mange vil sikkert savne enkelte områder blandt de som er medtatt, eksempelvis Lømsen, Fossemvatnet, flere områder i Snåsavatnet o.l.. Dette er områder som er vurdert, men som ut fra en helhetsvurdering ikke er tatt inn i planen. Hva kan gjøres for å sikre slike områder, som har et rikt fugleliv, men som likevel ikke er aktuelle for vern etter naturvernloven? En verneplan vil uansett bare dekke en liten del av våtmarkene i fylket, og det er derfor svært viktig å finne fram til andre måter å sikre våtmarksområder på.

Jeg skal nevne noen muligheter:

- Gjennom generalplanarbeidet. Registreringsmateriale sendes til kommunene og ornitologer og andre naturverninteresserte kan med utgangspunkt i dette diskutere med planleggerne for om mulig å få kommunene til å ta hensyn til naturvern i sitt generalplanarbeid.

Det beste hadde vært at hver kommune ansatte en biolog/naturforvalter i planavdelingen, men med den vekt naturvern tillegges i de fleste kommuner er dette bare ønsketenkning. Et stort problem er at kommunene ikke har noen lovhemmel for å sikre naturområder. Dette er en stor svakhet ved lovverket og skulle vært rettet på. Slik det er i dag har kommunene mulighet til å bygge ned områder, men ingen mulighet til å hindre at så skjer. (Untatt ved å henstille til Miljøverndepartementet om å bruke naturvernloven).

-Gjennom utarbeidelse av andre plantyper, som f.eks. Fjellplanen for områdene fra Lierne til Verdalen. Dette vil sikkert være mest aktuelt i områder av liten næringsmessig betydning.

-Den nye skogloven gir mulighet til å hindre hogst, grøfting o.l. ut fra naturvern hensyn. Et problem vil være: Hvordan kontrollere at denne intensjonen i skogloven blir oppfulgt av skogbrukerne? Selv om nye tanker om skogbruk og naturvern er på vei inn i skogbruket, er det ennå lenge til de slår helt gjennom i praktisk skogbruk.

- Diskusjon med grunneierne. Orienter dem om hvilke verneverdier som finnes på eiendommen deres og få dem innstilt på å ta hensyn til disse ved eventuelle inngrep. Dette er selvsagt en lite sikker måte å verne på, da det avhenger av velvilje, men vil kunne være brukbart når det gjelder store skogseiendommer og statseiendommer.

Slik det er i dag er det i realiteten bare de områdene som blir vernet etter naturvernloven som er sikret mot inngrep eller ødeleggelse. Etter mitt syn ligger det en stor utfordring i dette: Hvordan bevare verdifulle områder som det ikke er aktuelt å verne i medhold av naturvernloven? Utkastet til verneplan for våtmarker er ikke, og kan aldri bli, tilstrekkelig i det totale arbeidet med vern av våtmarker.

Berglimyra i Sørli

Foto: Torgeir Nygård

Ulendeltaet, Sørli

Foto: Torgeir
Nygård

Litteratur hvor en del tidligere undersøkelser/registreringer er behandlet

- Baadsvik, K. 1974. Registrering av verneverdig strandengvegetasjon langs Trondheimsfjorden sommeren 1973. Rapport Bot. serie 1974-4. DKNVS.
- Indahl, A og Krogstad, K. 1978. Fuglefaunaen i og ved Barsjøen, Verdal kommune, NT. Notat.
- Karlsen, S. 1974. Snåsavatnet 1973-1974, ornitologisk undersøkelse.
- Kristiansen, J.N. 1974. Strandengundersøkelser i Møre og Romsdal, Sør-Trøn Trøndelag og Nord-Trøndelag fylke. Foreløpig rapport DKNVS.
- Krogstad, K. 1978. Fuglefaunaen i Tromsdalen, Verdal og Levanger kommune Foreløpig rapport, NOF avd. N-Trøndelag.
- Krogstad, K., Frengen, O, og Furunes, K.A. 1977. Ornitologiske undersøkelser i Leksdalsvatnet, Verdal og Steinkjer kommuner, NT. Rapport Zool. serie 1977-15. DKNVS.
- Levanger feltbiologiske forening. 1969. 3 naturområder i Levanger.
- Moen, A. 1973. Landsplan for myrreservater i Norge. Norsk geografisk tidsskrift 27.
- Moksnes, A. 1977. Fuglefaunaen i Forraområdet i NT. Sluttrapport fra undersøkelsene i 1970-72. Rapport, Zool. serie 1977-3. DKNVS.
- Nygård, T. et.al. 1976. Ornitologiske undersøkelser i fjellområdet fra Vera til Sørli, NT. Rapport. Zool. serie 1976-3. DKNVS.
- Nygård, T. og Frengen, O. 1977. Våtmarksområdene på Leknesøyene og Neset, Leka kommune, NT. Foreløpig ornitologisk rapport.
- Nygård, T. 1979. Fuglelivet på Steinkjermyra i Snåsa og i områdene omkring. Trøndersk Natur Suppl. nr.2-1979.
- Riseth, J.A. 1979. Verneverdiene i tilknytning til Steinkjermyra i Imsdalen i Snåsa kommune, NT. Upubl. hovedoppg. NLH.1979.
- Rohde, T. 1979. Klingsundet, Vallemsberga og Øyene. Upubl. hovedf. oppg. NLH 1979.
- Spjøtvoll, Ø. 1977. Ornitologiske undersøkelser i Eidsbotn, Levangersundet og Alfnesfjæra, Levanger kommune, NT. Rapport Zool. serie 1977-8. DKNVS.
- Suul, J. og Frengen, O. 1976. Notat om fuglefaunaen på Tautra, Frosta kommune, NT. DKNVS.
- Thingstad, P.G., Spjøtvoll, Ø. og Suul, J. 1976. Ornitologiske undersøkelser på Rinnleiret, Levanger og Verdal kommuner, NT. Rapport. Zool. serie 1976-9. DKNVS.

RAPPORT FRA VINTERTELLINGENE I TRONDHEIMSFJORDEN, 1979

Tellingene av overvintrende sjøfugl i Trondheimsfjorden i månedsskiftet januar/februar har nå pågått i mange år. Siden 1976 har hele fjorden blitt talt opp hvert år, og resultatet for 1976 -tellingene ble publisert i Trøndersk Natur nr. 4 1978. Metodikken har vært den samme hele tiden, og i stor grad har de samme personene hatt ansvaret for de samme strekningene hvert år.

I 1979 var minst 42 tellere i sving, tilsammen la de ned 93 arbeidsdager og kjørte ca 4500 km på telleoppdrag. Direktoratet for Vilt og Ferskvannsfisk ved Styringsgruppa for Sjøfuglprosjektet bevilget godt og vel 9000 kr til 1979 -tellingene, et beløp som knapt dekker prosjektets utgifter.

Når det gjelder selve innsamlingen av årets materiale, så gikk den stort sett bra. Vinteren 1979 var kaldere enn normalt, spesielt var det kaldt i perioden januar/februar da tellingene pågik. Hovedtelledatoene var 20/21 og 27/28. januar, og 3/4 februar. 27. januar var det +20 grader på Tautra, da NOF Nord-Trøndelag holdt sjøfuglkurs der.

Grunnet en såkalt "glipp" ble en strekning ved Levanger ikke talt opp. Basert på den kjensgjerning at antallet andefugler på hver strekning er forbausende konstant fra år til år, har vi benyttet telleresultatene fra 1978 som utgangspunkt for et estimat i dette tilfellet.

Hva så med telleresultatene fra 1977 og 1978?. Disse har til nå ikke vært tilgjengelige for Sjøfuglutvalget. Telleorganisatoren for disse årene sitter fortsatt på dette materialet, tross gjentatte purringer. Når dette materialet blir tilgjengelig, vil Sjøfuglutvalget bearbeide alle årene samlet, og gi ut en egen rapport, sannsynligvis som et eget Supplementnummer.

Stokkand ♂, . Arten var mindre tallrik i Trondheimsfjorden i 1979 enn i 1976. Foto: Knut Krogstad

Tabell 1: Antallet av lommer, lappedykkere, skarver, hegrer, gjess, svaner og ender i Trondheimsfjorden 1976 og 1979.

	1976	1979
Smålom (<i>Gavia stellata</i>)	46	22
Storlom (<i>G. arctica</i>)	-	2
Lom ubest. (<i>G. stellata/arctica</i>)	3	1
Gulnebbblom (<i>G. adamsii</i>)	9	7
Islom (<i>G. immer</i>)	5	4
Lom ubest. (<i>G. adamsii/immer</i>)	2	1
Lom ubest. (<i>Gavia sp.</i>)	8	3
Lommer totalt	73	40
Toppdykker (<i>Podiceps cristatus</i>)	2	-
Gråstrupedykker (<i>P. griseigena</i>)	18	22
Horndykker (<i>P. auritus</i>)	14	25
Dykker ubest. (<i>P. griseigena/auritus</i>)	5	3
Dvergdykker (<i>Tachybaptus ruficollis</i>)	4	2
Lappedykkere totalt	43	54
Storskarv (<i>Phalacrocorax carbo</i>)	110	164
Toppskarv (<i>P. aristotelis</i>)	9	5
Skarv ubest. (<i>Phalacrocorax sp.</i>)	42	18
Skarver totalt	161	187
Hegre (<i>Ardea cinerea</i>)	102	12
Sangsvane (<i>Cygnus cygnus</i>)	57	70
Canadagås (<i>Branta canadensis</i>)	103	127
Grågås (<i>Anser anser</i>)	2	-
Stokkand (<i>Anas platyrhynchos</i>)	5708	3282
Krikkand (<i>A. crecca</i>)	2	3
Brunnakke (<i>A. penelope</i>)	1	2
Stjertand (<i>A. acuta</i>)	2	-
Taffeland (<i>Aythya ferina</i>)	-	2
Toppand (<i>A. fuligula</i>)	12	-
Bergand (<i>A. marila</i>)	102	2
Ærfugl (<i>Somateria molissima</i>)	18864	22777
Praktærfugl (<i>S. spectabilis</i>)	6	3
Stellers and (<i>Polysticta stelleri</i>)	-	1
Svartand (<i>Melanitta nigra</i>)	106	122
Sjørorre (<i>M. fusca</i>)	2267	2414
Havelle (<i>Clangula hyemalis</i>)	1861	1958
Kvinand (<i>Bucephala clangula</i>)	421	626
Siland (<i>Mergus serrator</i>)	380	485
Laksand (<i>M. merganser</i>)	4	24
Marine ender ubest.	155	195
Ender totalt	29891	31896

Vi har valgt å sette årets årets totaltall opp ved siden av tallene fra 1976. Dette for å vise den påfallende stabiliteten i den overvintrende sjøfuglbestanden i fjorden. (Tallene for Nidelva er trukket fra 1976 -resultatene når det gjelder ender, hegre og sangsvane. Disse er skilt ut i tabell 3.)

For de fleste artene av ender er det meget små variasjoner fra 1976 til 1979. Stokkendene har avtatt i antall. En sannsynlig forklaring er den meget kalde vinteren vi hadde i år, som førte til mye nedising av fjæresonen og tilstøtende stubbåkre, hvor stokkendene ofte beiter. Hegren har også gått kraftig tilbake, sannsynligvis grunnet hardere overvintringsforhold enn vanlig.

Tabell 2: Andre arter observert på tellingene:

	<u>1976</u>	<u>1979</u>	
Havørn (<i>Haliaeetus albicilla</i>)	6	26	
Kongeørn (<i>Aquila chrysaetos</i>)	3	6	
Hønsehauk (<i>Accipiter gentilis</i>)	2	-	
Spurvehauk (<i>A. nisus</i>)	4	3	
Hauk ubest. (<i>A. gentilis/nisus</i>)	1	2	
Jaktfalk (<i>Falco rusticolus</i>)	-	1	
Lirype (<i>Lagopus lagopus</i>)	-	2-3	
Vannrikse (<i>Rallus aquaticus</i>)	1	-	
Sivhøne (<i>Gallinula chloropus</i>)	3	-	
Sothøne (<i>Fulica atra</i>)	-	1	
Tjeld (<i>Haematopus ostralegus</i>)	17	194	
Steinvender (<i>Arenaria interpres</i>)	56	56	
Enkeltbekkasin (<i>Gallinago gallinago</i>)	3	-	
Storspove (<i>Numenius arquata</i>)	3	2	
Lappspove (<i>Limosa lapponica</i>)	1	-	
Rødstilk (<i>Tringa totanus</i>)	49	57	
Polarsnipe (<i>Calidris canutus</i>)	9	-	
Fjæreplytt (<i>C. maritima</i>)	412	441	
Myrsnipe (<i>C. alpina</i>)	1	20	
Polarmåke (<i>Larus hyperboreus</i>)	-	1	
Grønlandsmåke (<i>L. glaucoides</i>)	-	1	
Svartbak (<i>L. Marinus</i>)	14-1500	514	(ad)
Gråmåke (<i>L. argentatus</i>)	8-9000	1848	"
Svartbak/Gråmåke (<i>L. marinus/argentatus</i>)	-	1316	
" / " ungfugl (juv.)	650	1056	
Fiskemåke (<i>L. canus</i>)	52	59	
Hettemåke (<i>L. ridibundus</i>)	228	161	
Krykkje (<i>Rissa tridactyla</i>)	2	11	
Måker ubest. (<i>Larus/Rissa spp.</i>)	-	110	
Alke (<i>Alca torda</i>)	80	43	
Lomvi (<i>Uria aalge</i>)	4	1	
Alke/Lomvi (<i>Alca/Uria spp</i>)	13	43	
Alkekonge (<i>Plotus alle</i>)	-	1	
Teiste (<i>Cepphus grylle</i>)	53	43	
Alkefugl ubest. (<i>Alcidae spp.</i>)	8	12	
Ringdue (<i>Columba palumbus</i>)	-	1	
Hornugle (<i>Asio otus</i>)	1	-	
Isfugl (<i>Alcedo atthis</i>)	1	-	
Gråspett (<i>Picus canus</i>)	-	1	
Flaggspett (<i>Dendrocopus major</i>)	-	1	
Skjærpiplerke (<i>Anthus spinoletta</i>)	10	8	
Stær (<i>Sturnus vulgaris</i>)	-	38	
Nøtteskrike (<i>Garrulus glandarius</i>)	-	5	
Skjære (<i>Pica pica</i>)	-	64	
Kaie (<i>Corvus monedula</i>)	-	26	
Kråke (<i>C. corone</i>)	-	ca 2900	
Ravn (<i>C. Corax</i>)	-	50	
Kornkråke (<i>C. frugilegus</i>)	-	58	
Fossefall (<i>Cinclus cinclus</i>)	2	7	
Gjerdesmett (<i>Troglodytes troglodytes</i>)	14	2	
Løvmeis (<i>Parus palustris</i>)	-	6	
Granmeis (<i>P. montanus</i>)	-	10	
Blåmeis (<i>P. caeruleus</i>)	-	4	
Kjøttmeis (<i>P. major</i>)	-	32	
Fuglekonge (<i>Regulus regulus</i>)	-	1	
Svarttrost (<i>Turdus merula</i>)	-	4	

	<u>1976</u>	<u>1979</u>
Gråtrost (T. Pilaris)	-	11
Gråspurv (passer domesticus)	-	ca 50
Bokfink (Fringilla coelebs)	-	1
Dompap (Pyrrhula pyrrhula)	-	1
Grømmfink (Carduelis chloris)	-	10
Grønnsisik (C. spinus)	-	30
Korsnebb ubest. (Loxia sp.)	-	3
Gulspurv (Emberiza citrinella)	-	108
Snøspurv (Plectrophenax nivalis)	-	34

Tegnet - ut for en art betyr at den ikke står i lista for 1976, dette betyr nødvendigvis ikke at arten ikke er observert.

Den arten som har hatt størst tallmessig framgang er ærfuglen. Vi tror ikke at dette skyldes en forflytning av overvintringsbestanden fra ytre til indre strøk, da en lignende økning er observert av folk som har foretatt tellinger utenfor Trondheimsfjorden. Andre iøyenfallende tendensen er økningen av antallet observerte havørn og nødgang i antall måker. Det er observert i alt 14 voksne, 3 unge og 9 ikke aldersbestemte havørner. Hvor kommer alle disse fra?. Vi er jo vant til å betrakte voksne havørn som standfugler, men i dette tilfellet er det i hvertfall ikke snakk om noen lokal hekkebestand. Måkene er kjent for å være typiske "nomader" i vinterhalvåret. De ser ut til å være meget fleksible når det gjelder valg av oppholdssted utenfor hekkesesongen, alt etter hvor de finner tilstrekkelig føde.

Tallene for vadefugler som oppholder seg i fjæresonen vil bli usikre og alt for lave, all den stund store strekninger blir talt fra bil og ikke til fots. Likeveler det påfallende god overensstemmelse mellom de to årenes tall. Vi vil vente med ytterligere artskommentarer og bestandsvurderinger til materialet for alle årene foreligger, og overlater til leserne å gjøre egne refleksjoner.

Havørn [W]. Hele 26 individ ble observert i fjorden under tellingene i 1979. Foto: Per G. Thingstad

Tabell 3: Bestanden av ender, hegre og sangsvane i Nidelva fra
Nidelv bru til Svean. -76 -79

	-76	-79
Stokkand	323	291
Krikkand	-	1
Brunnakke	1	-
Taffeland	-	2
Ringand (Aythya collaris)	1	-
Havelle	-	64
Kvinand	297	186
Lappfiskand (Mergus albellus)	1	1
Siland	7	-
Laksand	16	28
Hegre	7	-
Sangsvane	60	31

Vi trekker foreløpig den konklusjonen at den metodikken vi bruker ser ut til å være godt egnet, og at den gir et bra bilde på fluktusjonene i overvintringsbestandene fra år til år. Så vidt vi vet, fins det her til lands knapt maken til sjøfuglregistreringer vinters tid. Smølatellingene, som har pågått lengre, er vel det eneste prosjektet som kommer oppimot i omfang.

Vi vil takke tellerne for helhjertet og idealistisk innsats, både for 1979 og tidligere år. Vi håper at vi får like god hjelp også i 1980, som vil bli det 5. året på rad der hele fjorden blir talt opp. Tellingene blir stadig viktigere etter som presset på våre sjøfugler trappes opp. Verdien av det basismaterialet som til nå er innsamlet er kanskje større enn vi aner, et slikt referansemateriale er vanligvis mangelvare ved biologiske undersøkelser av alle slag. Vi mener at Trondheimsfjorden egner seg ypperlig som referanseområde i forbindelse med det nystartede Sjøfuglprosjektet i regi av Direktoratet for Vilt og Ferskvannsfisk.

Trondheim 22/11 -79

Sjøfuglutvalget for
Trondheimsfjorden:

Otto Frengen
Kjell Arne Furunes
Torgeir Nygård
Nils Røv

ALT I FOTO

MARTIN
KNOPH
FOTO A/S

7700 STEINKJER

Tlf.: 61975 - 66158

INDEX

TRØNDERSK NATUR 1972-1974

Til og med 1979 er det kommet ut 17 nr. av Trøndersk Natur. Ingen av disse har fått index, noe vi nå vil forsøke å rette på. Etter som Trøndersk Natur er et naturtidsskrift som dekker mange fagområder, omfatter også indexen de feltene som er behandlet i bladet. For å gi bedre oversikt er tabellen inndelt i følgende grupper: Fugler, virveldyr untatt fugler (dvs. pattedyr, krypdyr, amfibier og fisker), virvelløse dyr og botanikk.

For at lista skal ta minst mulig plass er henvisningene forkortet mest mulig. For årgang 1 kom det kun ett nummer, slik at nr.henvisningen er sløyfet der. De øvrige er henvist med årstall, nr. og side. Eks.: 73:II:21, det vil si side 21 i nr. 2 for 1973.

Denne indexen dekker de første 8 nr. av TN, til og med 1974, og av plasshensyn er kun fuglelisten tatt med her. I nr. 1 1980 kommer resten, til og med 1979, og de resterende gruppene for de første nr.

FUGLER

- Alke 74:III:40.
Alkefugl 73:I:16, 74:III:10.
Alkekonge 74:I:26, 74:III:40.
Avosett 74:I:21-22.
Bergand 73:II:10-12, 74:I:20-21-25, 74:II:9, 74:III:28.
Bergirisk 74:I:22, 74:III:29.
Bjørkefink 72:22, 73:I:17, 73:II:11, 74:I:22, 74:III:29
Blåmeis 73:II:11-23, 74:I:22, 74:III:29.
Blåråke 73:II:9.
Blåstrupe 72:10, 73:II:5-11-14, 74:III:29.
Bokfink 73:I:17, 73:II:11, 73:III:20, 74:I:22, 74:III:29.
Boltit 73:II:14.
Brunnakke 73:I:17-24, 73:II:10, 73:III:22, 74:I:19-21, 74:III:28.
Brushane 72:24, 73:I:4-5-24, 73:II:5-10-13, 74:I:20-21, 74:II:10, 74:III:28.
Buskskvett 73:II:11, 74:I:21, 74:III:29.
Canadagås 73:I:24, 73:II:10-12, 73:III:22, 74:I:20-21, 74:II:10.
Dobbeltbekkasin 74:III:40.
Dompap 72:22-23-25, 73:II:11, 74:I:22, 74:III:29.
Dvergdykker 74:II:23.
Dvergfalk 73:II:10, 74:I:21-22, 74:III:40.
Dveggås 74:III:40.
Dverglo 73:I:4, 74:III:40.
Dvergmåse 73:II:25, 74:I:28-29.
Dvergsnipe 72:24, 73:II:10-13, 74:I:20-21, 74:III:40.
Dverspett 73:II:10-26, 73:III:20, 74:II:4.
Dvergsvane 72:27.
Dykkender 73:I:16.
Dykkere 73:I:5-16.
Enkeltbekkasin 72:13-24, 73:II:10, 74:I:21, 74:III:28.
Finkefugler 73:I:5.
Fiskender 73:I:16.
Fiskemåse 73:II:10, 74:I:20-21-27, 74:III:28.
Fiskørn 74:III:40.
Fjelljo 73:II:10-14, 73:III:22, 74:II:10, 74:III:40.
Fjellmyrløper 73:I:5, 74:III:40.
Fjellrype 72:10, 73:II:10.
Fjellvåk 72:10, 73:II:10.
Fjæreplytt 73:II:5, 74:I:21-22.
Flaggspekk 72:22-23-24-25, 73:II:10, 73:III:20, 74:I:21.

Fossekall 72:10-29, 73:II:11,
 73:III:23-24, 74:I:18.
 Fuglekonge 73:II:11, 74:I:21.
 Furukorsnebb 73:II:11.
 Gjerdesmett 73:II:11, 74:I:21,
 74:III:28.
 Gjess 73:I:5-21.
 Gjøk 73:I:17, 73:II:10, 74:I:
 29, 74:III:28.
 Gluttsnipe 72:24, 73:II:5-10,
 73:III:20, 74:I:21, 74:III:28.
 Grankorsnebb 73:II:11-28.
 Granmeis 73:II:11-23, 74:I:22.
 Gransanger 73:II:11-14, 74:I:
 21, 74:III:28.
 Gravand 73:I:16-17-24-25,
 73:II:21, 74:I:20-21, 74:III:28.
 Grønnefink 72:22-23, 73:II:11,
 74:I:22, 74:III:29.
 Grønnsisik 72:22-24, 73:II:11,
 74:I:22, 74:III:29.
 Grønnspekk 73:II:10, 73:III:
 20-22, 74:I:21, 74:II:4.
 Grønnsilk 73:II:10.
 Gråfluesnapper 73:II:11, 74:I:
 21, 74:III:29.
 Grågås 73:II:10-12, 74:I:20-21,
 74:II:22.
 Gråmåse 73:II:10-14, 73:III:19,
 74:I:21, 74:III:28.
 Gråsisik 72:25, 73:II:11, 74:I:
 22, 74:III:29.
 Gråspett 73:II:26, 73:III:22.
 Gråspurv 72:22-23, 73:II:11,
 74:I:22, 74:III:29.
 Gråstrupedykker 74:II:24.
 Gråtrost 72:22-23-24, 73:I:17,
 73:II:11, 73:III:20, 74:I:21,
 74:III:29.
 Gulerle (se såerle)
 Gulsanger 73:II:11-14, 73:III:20-
 21, 74:I:21-22, 74:II:4-9,
 74:III:28.
 Gulspurv 72:22-23, 73:II:11,
 74:I:22, 74:III:29,
 Hagesanger 73:II:11, 74:I:21-22,
 74:II:4-9, 74:III:28.
 Haukugle 73:I:23, 73:III:22.
 Havelle 72:24, 73:I:5-24, 73:
 II:10-12, 74:I:19-21, 74:III:40.
 Havhest 73:I:16.
 Havsul 73:I:16, 74:III:40.
 Havsvale 74:III:40.
 Havørn 73:III:18-19, 74:I:21-22,
 74:III:28-33-40.
 Hegre 73:I:5, 73:II:10-28, 73:
 III:20, 74:I:21, 74:II:17,
 74:III:28.
 Heilo 73:II:10, 74:I:21.
 Heipiplerke 73:II:10, 74:I:21,
 74:III:28.
 Hettemåse 73:II:10-14, 74:I:21,
 74:II:9, 74:III:28.
 Horndykker 73:II:10-12-24, 73:III:
 22, 74:II:10-17, 74:III:40.
 Hornugle 73:I:23, 73:II:10,
 73:III:22, 73:IV:22, 74:III:40.
 Hortulan 74:III:40.
 Hubro 72:5-13, 73:II:10, 73:III:
 22, 74:III:40-43.
 Hvitkinngås 73:I:23, 74:II:22
 74:II:40.
 Hvitryggspett 74:III:40.
 Hønsehauk 72:28, 73:II:10-23,
 74:I:21-29, 74:III:40.
 Islandsspove 73:I:5, 74:I:29.
 Ismåse 74:III:40.
 Jaktfalk 72:10, 73:II:10,
 74:III:40.
 Jernspurv 73:II:11. 74:I:21,
 74:III:28.
 Jerpe 73:II:10.
 Jordugle 73:II:10, 74:III:28.
 Kaie 73:II:11-14, 73:IV:24-25.
 Kattugle 73:III:22, 74:II:9.
 Kjernerbiter 73:II:11-14-28.
 Kjerrhauk 73:II:25.
 Kjøttmeis 73:II:11, 74:I:22,
 74:III:29.
 Klippedue (bydue) 72:22-23.
 Knekkand 73:I:24, 73:II:10-12-24,
 74:I:20-21, 74:III:26-28.
 Knoppsvane 73:II:10-12-24-25.
 Kongeørn 72:10, 73:II:5-14,
 74:III:33-40.
 Konglebit 73:II:11.
 Kornkråke 73:II:22-23, 74:I:21,
 74:III:40.
 Kortnebbgås 73:II:10-12, 74:II:22,
 74:III:40.
 Krikkand 73:I:17-24, 73:II:10,
 73:III:20, 74:I:19-21-25-29,
 74:II:6, 74:III:28.
 Kråke 72:22, 73:I:18, 73:II:11,
 74:I:21, 74:III:28.
 Kwartbekkasin 73:II:20-21, 74:II:
 6, 74:III:40.
 Kvinand 72:24, 73:II:10, 74:I:
 20-21-25, 74:III:28.
 Laksand 72:24-31, 73:II:10, 74:I:
 20-21-22, 74:III:28.
 Lappfiskand 73:I:5, 74:II:6,
 74:III:26-28-40.
 Lappsanger 74:III:40.
 Lappspove 72:24, 74:I:20-21,
 74:III:40.
 Lappspurv 73:II:11.
 Lappugle 74:III:40.

Lavskrike 73:II:11.
 Lerke 73:II:10, 74:I:21,
 74:III:28.
 Linerle 73:II:11-27, 74:I:21,
 74:III:28.
 Lirype 73:II:10.
 Lom 73:I:5, 74:II:10.
 Løvmeis 73:II:11, 74:I:22,
 74:III:29.
 Løvsanger 73:II:11, 73:III:20,
 74:I:20-21, 74:III:28.
 Låvesvale 73:II:10, 74:I:21,
 74:III:28.
 Makrellterne 73:II:10, 74:I:
 20-21, 74:III:28.
 Munk 72:24, 73:I:17, 73:II:11,
 74:I:21-22, 74:III:28.
 Musvåk 73:II:10-12-25.
 Myrhauk 74:III:40.
 Myrrikse 74:III:26-28-40.
 Myrsnipe 72:24, 73:I:5, 73:II:
 10-13, 74:I:20-21, 74:III:40.
 Møller 73:II:11.
 Måltrost 72:24, 73:II:11,
 74:I:22, 74:III:29.
 Måser 73:I:5-21.
 Nattramn 74:III:40.
 Nøtteskrike 72:13-22-25, 73:II:11.
 Nøttekråke 73:I:23.
 Orrfugl 73:II:10-25.
 Perleugle 72:13, 73:II:10,
 73:III:22, 74:I:8, 74:II:4.
 Polarlomvi 74:III:40.
 Polarsnipe 72:24, 74:I:20-21,
 74:I:27, 74:III:40.
 Polarsvømmesnipe 74:III:40.
 Praktærfugl 73:I:23, 73:II:21-29,
 74:III:40.
 Ramn 72:10, 73:I:18, 73:II:11,
 74:I:21, 74:III:28-44.
 Ringdue 73:II:10, 74:I:21,
 74:III:28.
 Ringgås 73:II:25, 74:II:22,
 74:III:40-41.
 Ringtrost 73:II:11, 74:III:29.
 Rugde 72:13, 73:II:10, 74:I:29,
 74:III:28.
 Rødnebbterne 74:I:20-21,
 74:III:28-40.
 Rødstilk 72:24, 73:I:4-4-17,
 73:II:10, 74:I:20-21, 74:III:28.
 Rødstjert 73:II:11, 74:I:29,
 74:III:29.
 Rødstrupe 72:22-23-24, 73:I:17,
 73:II:11, 74:I:21, 74:III:29.
 Rødvingetrost 72:24, 73:I:17-18,
 73:II:11, 74:I:21, 74:III:29.
 Sabinemåse 74:III:40.
 Sandlo 72:24, 73:I:24, 73:II:10-
 13, 74:I:20-21, 74:III:28-40.
 Sandløper 74:I:21-22, 74:III:40.
 Sandsvale 73:II:10, 74:I:21,
 74:III:28.
 Sangere 73:I:5.
 Sangsvane 72:27, 73:I:17-19,
 73:II:10-12, 73:III:22,
 74:I:19-20-21, 74:II:7-10-17,
 74:III:26-28-40.
 Sidensvans 72:22-23-25, 73:II:11,
 74:I:21.
 Siland 73:I:4-5-24, 73:II:10,
 74:I:20-21-22, 74:III:28.
 Sildemåse 73:II:10-14, 74:I:5-21,
 74:III:28.
 Sivhøne 73:II:10-13-25, 74:II:6-9,
 74:III:26-28-40.
 Sivsanger 74:I:28, 74:II:9,
 74:III:26-28.
 Sivspurv 73:II:11, 74:I:20-22,
 74:III:29.
 Sjørre 73:I:5, 73:II:21, 74:I:21.
 Skarver 73:III:19.
 Skjeand 73:I:24, 73:II:24,
 74:I:20-21, 74:II:24,
 74:III:26-28.
 Skjære 72:22, 73:II:11, 74:III:28.
 Skjærpiplerke 74:I:21.
 Skogdue 73:II:26.
 Skogsnipe 73:II:10-13, 73:III:14.
 Slagugle 74:III:40.
 Smålom 73:II:10, 74:III:28-40.
 Småskarv 73:III:19, 74:III:40.
 Småspove 73:II:5-10-13, 74:III:28.
 Snadderand 74:II:24.
 Snøspurv 73:II:11, 74:I:22,
 Snøugle 73:I:5, 74:III:40.
 Sothøne 73:II:10-13-25, 74:II:7-
 17, 74:III:26-28.
 Sotsnipe 73:III:22, 74:II:10,
 74:III:40.
 Spettmeis 72:22-25, 73:II:26,
 74:I:18-22-23-28, 74:II:7.
 Spover 73:I:5.
 Spurvehauk 73:II:10-25, 74:I:21,
 74:III:28-40.
 Spurveugle 73:II:10, 73:III:22,
 74:I:8.
 Steinskvett 72:24, 73:II:11,
 74:I:20-21, 74:III:29-40.
 Steinvender 74:III:40.
 Stillits 74:I:8.
 Stjertand 73:II:10-12, 73:III:22,
 74:I:20-21, 74:II:24,
 74:III:28-40.
 Stjertmeis 72:25-31, 73:II:11-14,
 73:IV:22, 74:I:22-23-27, 74:II:4.
 Stokkand 73:I:4-5-15-17, 73:II:10,
 73:III:20, 74:I:19-20-21,
 74:II:6-24, 74:II:28.
 Storfalk 74:III:28.

Storfugl 73:II:10.
 Storjo 73:II:25, 73:IV:22,
 74:I:26.
 Storlom 73:II:10, 73:III:22,
 74:III:28-40-43.
 Stormsvale 74:III:40.
 Storskarv 72:31, 73:III:19-40.
 Storspove 72:24, 73:I:4-5-17,
 73:II:10, 74:I:20-21, 74:III:28.
 Strandsnipe 72:24, 73:II:10,
 74:I:20-21, 74:III:28.
 Stripegås 73:II:24, 73:III:22,
 74:II:10.
 Stør 72:22-23, 73:I:17, 73:II:11,
 74:I:21, 74:III:28.
 Svaler 73:I:5.
 Svaner 73:I:15, 74:I:25.
 Svartand 72:31, 73:II:21, 74:I:21.
 Svartbak 73:I:18, 74:I:21,
 74:III:28.
 Svart-kvit fluesnapper 73:II:11,
 74:I:21, 74:III:29.
 Svartmeis 73:II:14-26.
 Svartrødstjert 73:I:23, 74:II:24.
 Svartspett 72:13-19-25, 73:II:10,
 74:III:40.
 Svartterne 73:II:26.
 Svarttrost 72:22-23-24, 73:I:17,
 73:II:11, 74:I:22, 74:III:29.
 Svømmesnipe 72:31, 73:II:10-14.
 Sædgås 73:I:21, 74:II:22,
 74:III:40.
 Såerle 73:II:11, 74:I:29.
 Taffeland 73:II:24, 73:II:7.
 Taksvale 73:II:10, 74:I:21,
 74:III:28.
 Teiste 74:I:21-22.
 Temmincksnipe 72:31, 73:III:14,
 74:I:21.
 Tjeld 72:24, 73:I:4-5-17, 73:II:
 10-25, 74:I:19-20-21, 74:III:28.
 Toppand 73:I:24, 73:II:10,
 74:I:20-21-25, 74:III:26-28.
 Toppdykker 73:I:24, 73:II:10-12-
 24, 74:I:8-20-21-28, 74:III:40.
 Topplerke 74:III:40.
 Toppmeis 73:II:11-26, 73:III:20.
 Toppskarv se småskarv.
 Tornirisk 72:31, 73:II:28,
 74:I:22-23.
 Tornsanger 74:I:21-22, 74:II:4,
 74:III:28.
 Trane 73:II:5-10-12, 73:III:22,
 74:III:40.
 Trekryper 72:25, 73:II:11-27,
 74:I:22.
 Trelerke 74:III:40.
 Trepiplerke 73:II:10, 74:I:21,
 74:III:28.
 Troster 73:I:5.
 Tundralo 72:24, 74:I:20-21-26.
 Tundrasnipe 72:24, 73:II:10-13.
 Turteldue 73:II:26.
 Tyrkerdue 72:22, 73:II:26,
 73:IV:22, 74:I:29, 74:III:28.
 Tyvjo 74:I:21, 74:III:28.
 Tårnfalk 72:10, 73:II:10,
 73:III:22, 74:III:28-40.
 Tårnsvale 73:II:10, 74:I:21-26,
 74:III:28.
 Vaktel 72:31.
 Vandrefalk 74:III:40.
 Vannrikse 74:III:40.
 Varsler 73:II:5-11-27, 73:III:22,
 74:I:21-22, 74:III:28.
 Vendehals 73:II:10.
 Vintererle 73:II:27, 74:II:7,
 74:III:40.
 Vipe 72:24, 73:I:4-5-17-23,
 73:II:10, 74:I:20-21, 74:III:28.
 Ærfugl 73:I:4-5-16, 73:II:10-12-
 21, 74:I:5-20-21-25,
 74:III:10-40.
 Ørn 73:I:27.
 Åkerrikse 72:31, 74:III:28.

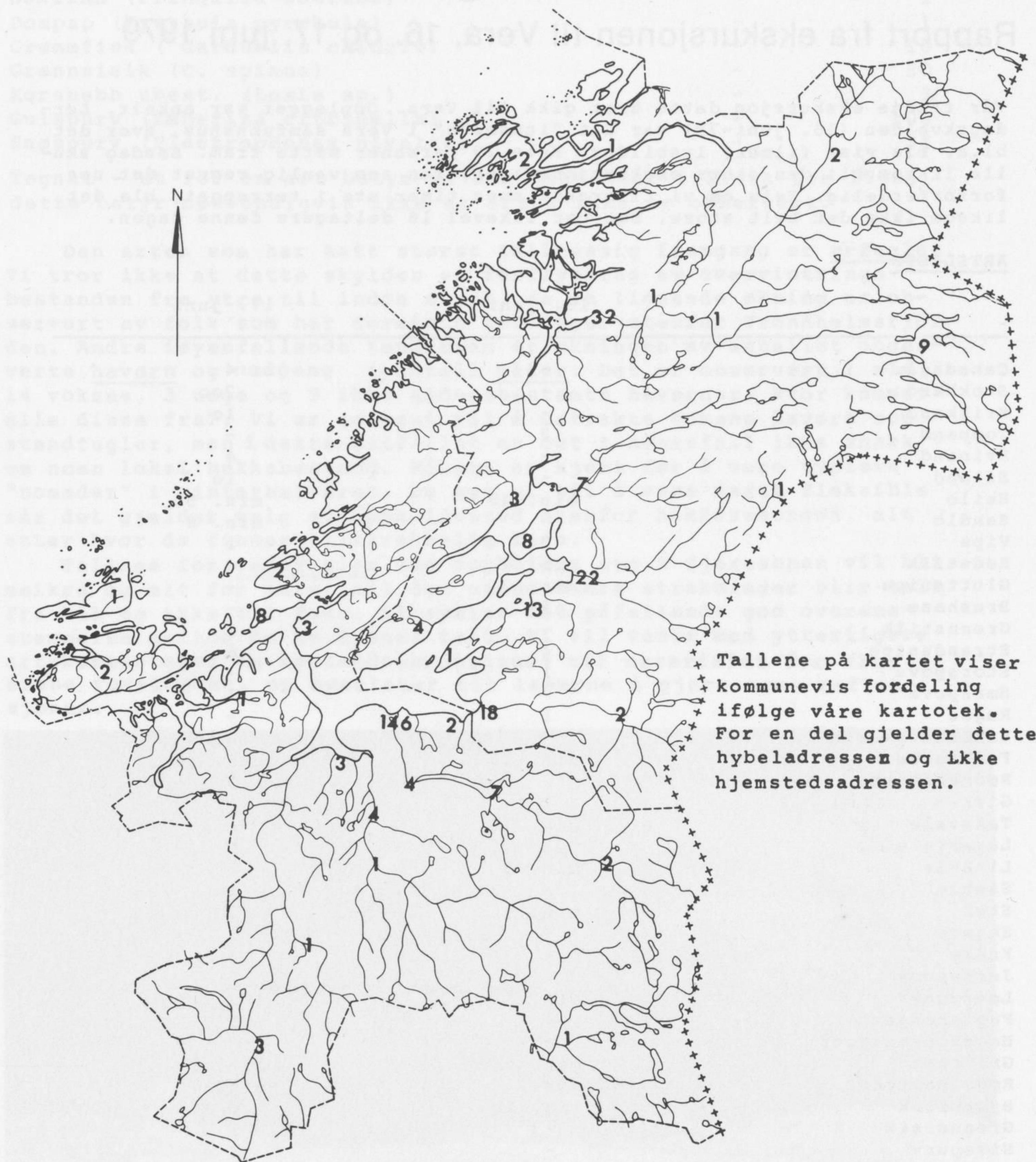
SELGES SELGES SELGES SELGES SELGES SELGES SELGES SELGES SELGES

Som et tilbud til de som måtte ønske å komplettere sitt lokaltidsskriftbibliotek (og for å bedre TN's økonomi), tilbyr vi følgende årganger og enkelthefter av TN til salg:

1972 - Årg.1 (1 nr.)	:	Utsolgt
1973 - Årg.2 (4 nr.)	:	En (1) komplett årgang selges høystbydende.
1974 - Årg.3 (3 nr.)	:	Nr.1 og 2 kr. 5/stk., nr.3/4 utsolgt.
1975	:	Bladet ikke utgitt.
1976	:	Som i 1975.
1977 - Årg.4 (1 nr.)	:	8 hefter selges høystbydende.
1978 - Årg.5 (4 nr.)	:	5 kompl. årg. á kr. 25.-. Enkelthefter av nr.1,3 og 4 kr. 5/stk..
1979 - Årg.6 (4 nr.)	:	Nr. 2 utsolgt, de øvrige kr. 5.-/stk..

Hvor bor NOF-medlemmene i Trøndelag?

Tallene på kartet viser kommunevis fordeling ifølge våre kartotek. For en del gjelder dette hybeladressen og ikke hjemstedsadressen.

Som det går fram av kartet er de fleste medlemmene bosatt i byer og større sentra. Særlig er dette tydelig for Sør-Trøndelag som kun har Trondheim av betydning. Både sør og nord i landsdelen er det langt mellom medlemmene, og i mange kommuner mangler vi helt medlemmer.

Nord-Trøndelag har allerede 5 lokallag, noe som er av stor betydning for desentralisering av medlemmene. I Sør-Trøndelag er det første lokallaget under dannelse i Ørland/Bjugn og vi håper flere vil komme etter.

Jostein Sandvik

NOF, Verdal lokallag

Rapport fra ekskursionsjonen til Vera, 16. og 17. juni 1979

Vår tredje ekskursjon dette året gikk til Vera. Opplegget var enkelt. Lørdagskvelden (16. juni-79) var det "innemøte" i Vera samfunnshus, hvor det bl.a. ble vist filmer, lysbilder. Hele 29 personer møtte fram. Søndag skulle liksom bli den store ekskursionsdagen, men som vanlig regnet det noe forferdelig. Selv om vi tilbrakte noen timer ute i terrenget, ble det liksom ikke det helt store. Det var likevel 16 deltagere denne dagen.

ARTSLISTE

	16. juni	17. juni
Canadagås	-	4
Stokkand	-	200
Krikkand	-	10
Toppand	3	-
Kvinand	-	4
Siland	-	10
Heilo	min. 40	min. 58
Sandlo	-	min. 8
Vipe	3	1
Rødstilk	min. 2	4
Gluttsnipe	min. 2	-
Brushane	2	-
Grønnstilk	-	1
Strandsnipe	4	6
Storspove	1	-
Småspove	-	1
Rugde	1	-
Enkeltbekkasin	-	min. 4
Fiskemåke	min. 15	min. 19
Rødnebbterne	-	3
Gjøk	2	1
Taksvale	min. 30	2
Låvøsvale	3	2
Linerle	min. 5	6
Såerle	-	10
Stær	min. 12	2
Skjære	-	1
Kråke	-	5
Jernspurv	-	2
Løvsanger	min. 5	1 reirfunn
Fuglekonge	-	1
Hagefluesnapper	-	3
Gråtrost	min. 6	min. 10
Rødvingetrost	min. 5	min. 7
Bjørkfink	min. 10	6
Grønnsisik	2-3	1
Sivspurv	-	3
Ringdue	-	1
Snipe ubest.	-	1

Vi vil bare få legge til at lokallagets observasjoner av sandlo, storspove, rødnebbterne og toppand er de første som er gjort av disse artene i dette området.

-red-

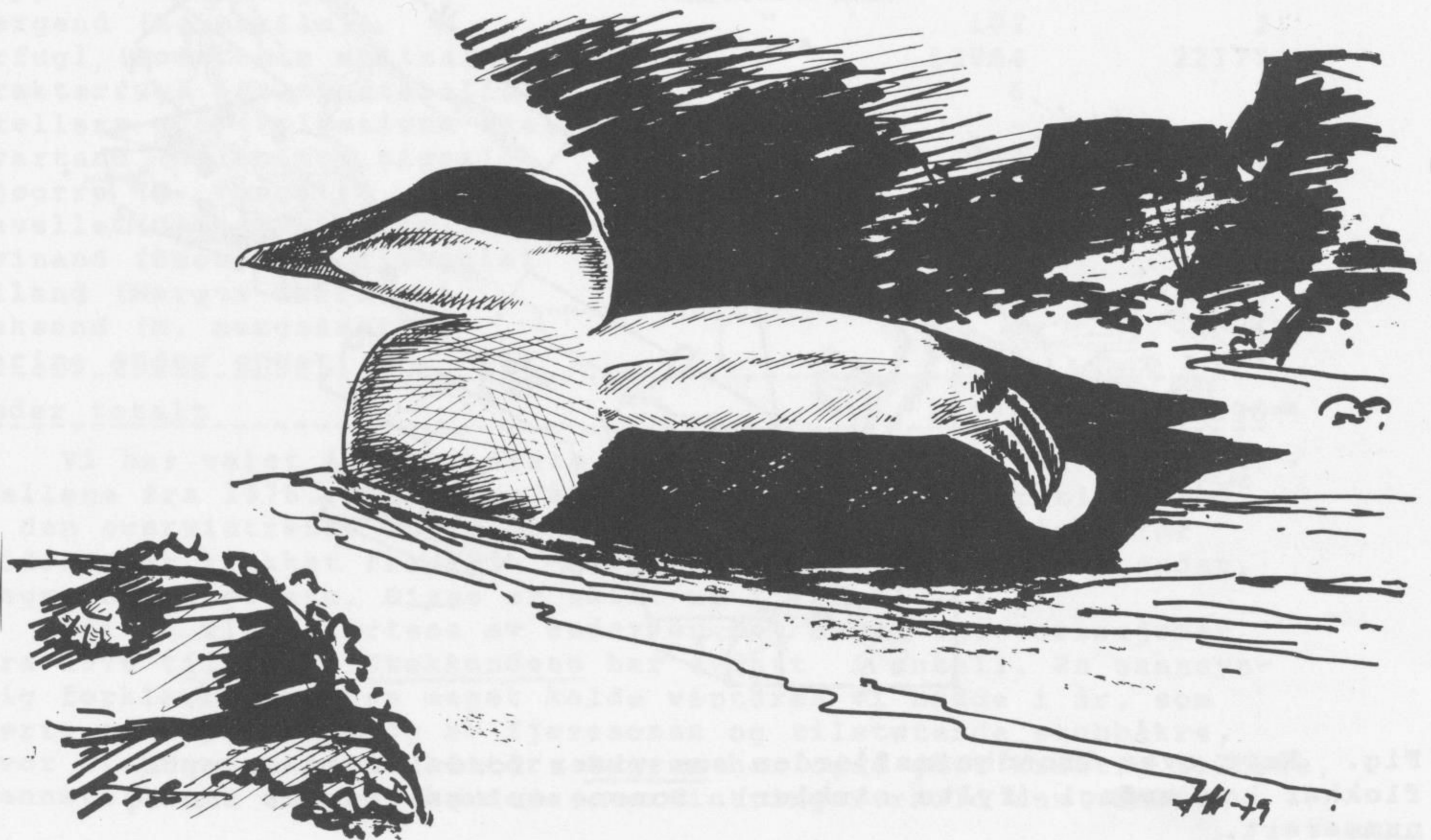

RAPPORT FRA FORUNDERSØKELSEN AV MYTEBESTANDEN AV ÆRFUGL I TRONDHEIMSFJORDEN, AUGUST 1979

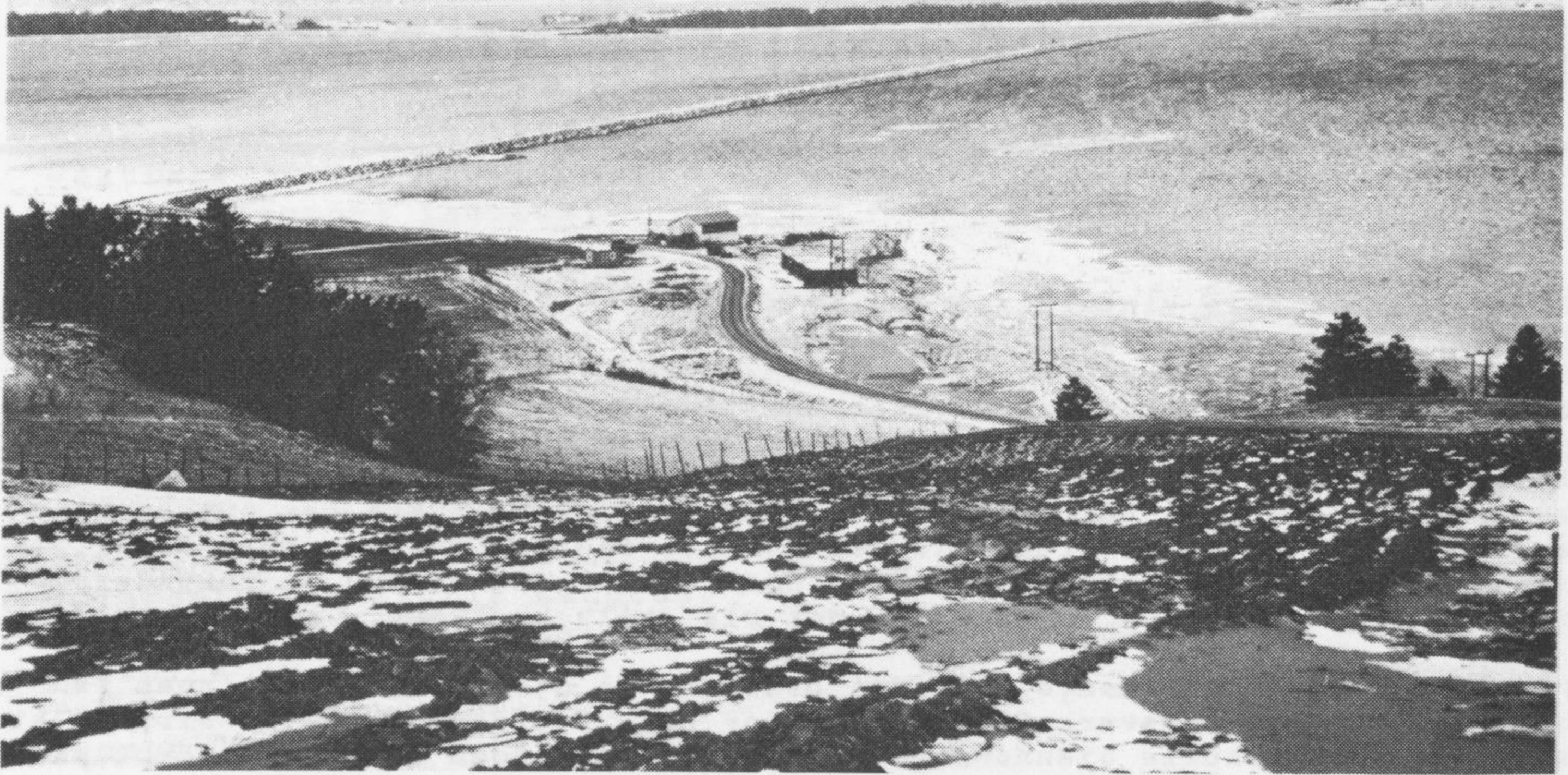
Siden 1976 er hele vinterbestanden av sjøfugl i Trondheimsfjorden telt. Det har vist seg at fjorden har en ganske stor bestand av overvintrende fugl. Hva som oversommer og myter i Trondheimsfjorden er imidlertid dårlig kjent. En viss pekepinn har en fått ved jevnlige tellinger på enkelte plasser (Leangenbukta, Grilstadfjæra og Tautra). Disse tellingene har til dels gitt overraskende resultater. Spesielt har det virket som om bestanden av mytende ærfugl har vært ganske stor (I Grilstadfjæra ca. 60% av vinterbestanden). Av denne grunn ble det gjennom Sjøfuglutvalget søkt Direktoratet for vilt og ferskvannsfisk om penger til å gjennomføre en forundersøkelse av mytende fugl i fjorden, og det ble stilt kr. 2500.- til disposisjon.

På grunn av mannskapsmangel ble det besluttet å gjennomføre tellingen frå bil, og for å få samsvarende resultat for hele fjorden ble det besluttet at G.B. og S.H.L. skulle gjennomføre tellingen. Tellingene ble gjennomført på en uke. Noen områder ble utelatt p.g.a. vanskelig adkomst. Enkelte områder med store dyp og få plasser med beskyttelse for mytende og hekkende ærfugl, ble bare sett hurtig over. Resultatet vi har kommet fram til må derfor ikke sees på som en totaltaksering av fjorden, men det gir i alle fall et visst bilde av hva som finnes av mytende fugl.

Nedenfor har vi satt opp en oversikt over de forskjellige strekningene vi telte, og vi har gitt en kommentar til hvordan vi mener resultatet er blitt. Vi bruker der karakteristikkene dårlig, middels, godt og meget godt.

Tautra med Svaet - et viktig tilholdssted for ærfugl både sommer og vinter.

Foto: Dag Langfjæran

Området er også tatt med i "Våtmarksplanen" (se annet sted i bladet)

- : 20-50 ind.
- : 51-200 ind.
- : 201-600 ind.
- : 3000 ind.

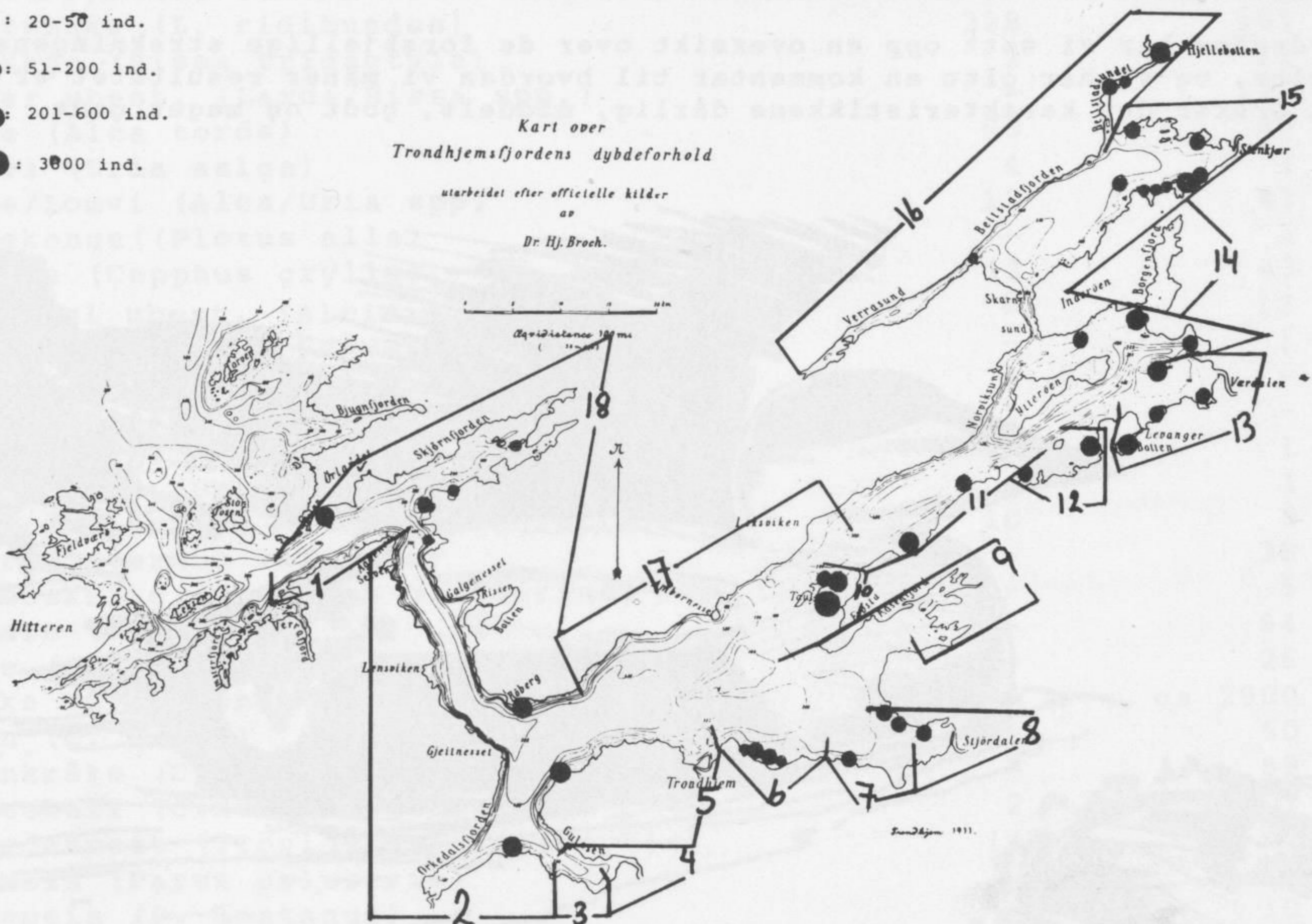

Fig. Kart over Trondheimsfjorden som viser fordelingen av myte-flokker hos ærfugl (fylte sirkler). Sonene er også tegnet inn og nummerert.

Garten-Stallvik (Stjørnfjorden) (8/8) Stiv SØ-lig kuling. Middels.

Stjørnfjorden (8/8) Nordfjorden og Sørfjorden til Fevåg ble telt på visse plasser med god utsikt. Middels.

Fevåg-Sundsbukta (8/8) Middels.

Sundsbukta-Kvithyll + Straumen-Botnen (8/8) Godt.

Kvithyll-Stadsbygd Ikke telt.

Stadsbygd-Rørvik (8/8) Godt.

Rørvik-Leksvik (4/8) Vindstille. Meget godt.

Leksvik-Verran krk. Ikke telt.

Verrabotn-Verrasundet (4/8) Vindstille. Meget godt.

Beistadfjorden (4/8) Vindstille. Meget godt.

Beistadsundet-Hjellebotn (4/8) Svak NV-lig vind. Influerte ikke på telleresultatet. Meget godt.

Rones-Steinkjer. (4/8) Svak vind. Influerte ikke på telleresultatet. Meget godt.

Steinkjer-Norem. (5/8) Vindstille. Meget godt.

Vangshylla-Trones. (5/8) Vindstille. Meget godt.

Borgenfjorden. (5/8) Svak NV-lig vind. Influerte ikke på telleresultatet. Meget godt.

Verdalsøra (Tronestangen)-Holmberget. (6/8) Vindstille. Meget godt.

Tautra. Telt av T.Bollingmo.

S.siden av Frosta-Steinviksholm. (6/8) Telt fra hovedveien. Dårlig resultat.

Fløan-Skjærvoll. Ikke telt.

Skjærvoll-Orkanger. (7/8) Laber NØ-lig bris som stilnet utpå dagen. Telt fra visse plasser med god utsikt. Meget godt.

Orkanger-Selvik. (7/8) Telt fra hovedveien. Godt.

Selvik-Værnes. (8/8) Svak NØ-lig vind. Influerte ikke på telleresultatet. Meget godt.

Resultatet av tellingene er satt opp i egen tabell. Det blir for sammenlignings skyld stort sett brukt samme soneinndeling som av Bollingmo (1976), og som er brukt under de senere vintertellingene. Sonene er inntegnet på kart, men vær oppmerksom på at noen områder er utelatt.

SONENE MED SAMME NUMMER SOM ER BENYTTET PÅ KARTET OG I TABELLEN.

1. Værnes-Selvik	10. Tautra.
2. Selvik-Børsa	11. Holmberget-Falstad
3. Børsa-Buvik	12. Falstad-Alstad
4. Buvik-Bynes krk.	13. Kjønnsstad-Tronestangen+Eidsbotten
5. Bynes krk.-Nyhavna	14. Borgenfjorden.
6. Nyhavna-Vikhammer	15. Tronestangen-Hammer
7. Vikhammer-Muruvik	16. Hammer-Verrabotn
8. Muruvik-Skjærvoll	17. Leksvik-Rørvik
9. Fløan-Hernes	18. Rørvik-Garten

totalt ble det telt opp 15441 ærfugl i fjorden. Dette tallet ligger nært opp til resultatet fra vintertellingen i 1976 da det ble telt 18862 ærfugl. Det er mulig at tallene for 1977 - 79 ligger noe høyere, men likevel huser fjorden en mytebestand som ligger nært opp til vinterbestanden i størrelse.

Myteflokkene lå forholdsvis jevnt spredt (se kart), men det var tydelig visse områder som ble foretrukket. Dette var grunne og beskyttede områder, gjerne i viker eller mellom holmer og skjær. Som kartet viser, er det tydelig at konsentrasjonene av ærfugl ligger på sør og østsiden av fjorden. Noen flokker kunne dog ligge langt ute. Det virket som disse flokkene kun inneholdt hanner.

Flokkene varierte i størrelse fra 20-30 og opp til ca. 3800 individer. Mytende hanner og hunner lå i tydelig adskilte flokker. Det virket som om hannflokkene bare besto av voksne individer, mens "hunnflokkene" inneholdt både voksne hunner og årsgamle unger.

Tabell. Forekomsten av vannfugl innen de opptalte strekninger.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
stokkand		45	55	46		39	10	55	8	
krikkand										
gravand						5				
gressand (sp)										
ærfugl	323	370			427	432	216	395	93	3800*
sjøorre					2			1		
ærfugl/sjøorre										
kvinand			30	27		73		4		
siland	6									
laksand	3				6					
<hr/>										
ender tot.										
smålom										
lom sp										
<hr/>										
lommer tot.										
horndykker										
gråhegre	1	1		1				1	1	
canadegås				10						
fiskemåke	11	87	18	54	130	56	15	180	20	
svartbak	17	16	6		30	45	4	23	3	
gråmåke	15	570	16	2	73	85	2	83	5	
sildmåke					5			3		
hettemåke		31	113	54	48	232		23	48	
ungmåker (sp)		15	9	2	34	33	1	37	6	
stormåker (sp)		10		1300			20	75	30	
<hr/>										
måker tot.										
tyvjo										
teiste										
makrellterne										
rødnebbterne										
terne (sp)	36	10	39	30		12		24	8	
<hr/>										
terner tot.										
tjeld	11	19	37	44	9	31	1	93	77	
vipe	7			130		46		18	33	
rødstilk	1	1	1			11		13	5	
gluttsnipe						1		1	1	
myrsnipe										
sandlo										
brushane				4		1		23		
dvergsnipe										
storspove	1	1				1			1	
småspove										
enkeltbekkasin										
strandsnipe					1			2		
fjæreplytt										1
grønnstilk										
heilo										
steinvender										
stor vader (sp)										
liten vader (sp)								26		
<hr/>										
vadere tot.										

*Ærfugl sone 10. (Tautra) Tor Bollingmo telte konkret 3800 ind. ved Storholmen. Han mente dessuten at det lå ca. 700 ind. nord for moloen.

11	12	13	14	15	16	17	18	total:
	26	117	78	130	36	3	90	738
	3	15	4	10				32
	11	2	3	2			7	30
				2				2
809	1073	704	140	3011	1196	136	2236	15441 (16141)*
62	7			108			35	215
157	84			21	2			264
	48	32	41	147	34		88	524
11	4	16	7	32			28	104
								9
								17359 (18059)
				1	1			2
				21				21
								23
3		1		2			1	7
	10	8	2	9			3	37
	3	4						17
112	240	26	64	445	255	245	965	2923
4	5	21	10	2	1	15	200	402
21	86	39	10	94	115	53	519	1788
1			10			5	4	28
	60	32	52	282	191		69	1233
		3		1	6	67	75	289
	100			30	15	210	40	1830
								8493
	1	2		1			3	7
9	7			7	1	1	1	26
	3	1	3	4	1	2		14
	1						1	2
	10	11		8	12	21	314	535
								551
7	142	147	61	734	188	2	367	1970
6	152	327	24	378	161		70	1352
	4	12	20	84	20		5	177
	11	5	7	42	3		5	76
		9		12				21
	2	12	1	10	1			26
	11	16		23			20	98
		1						1
	4			7	16		6	37
	1		1		2		1	5
					1			1
1		6		4	1		2	17
				1				1
					5			5
					3			3
		26						26
			10				10	46
								3863

Denne tellingen ble gjennomført som en forundersøkelse for å kartlegge bestanden av mytende ender, og da spesielt ærfugl i Trondheimsfjorden. Totalt ble det telt 15441 ærfugl og 1918 andre ender av forskjellige arter. Resultatet hadde nok blitt et høyere tall om tellingen var blitt gjennomført som totaltaksering, men en kan likevel fastslå at Trondheimsfjorden er et viktig myteområde for ender. En fullstendig kartlegging av mytebestanden og myteplasser er derfor ønskelig. Tellingene bør da gjennomføres som vintertellingene med folk som går langs stranden, men det har også vært ønskelig med folk ute i båt, da noen flokker kan ligge nokså langt ute.

Vi vil rette en takk til Torgeir Nygård og til Otto Frengen for hjelp til organisering. Til Elsa Ytterland en takk for lån av bil og til slutt en takk til Tor Bollingmo for tallene fra Tautra.

Litteratur:

Bollingmo, T. 1978. Taksering av sjøfugl i Trondheimsfjorden, januar 1976. Rapport. Trøndersk Natur nr.4-1978, s.21-28.

Trondheim, oktober 1979

Svein-H. Lorentsen og Georg Bangjord

TRØNDERSK NATUR SUPPLEMENT
NR.3 - 1979 VIL FORELIGGE
FØR JUL !

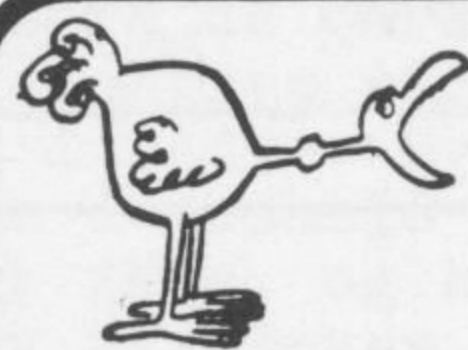
Heftet kan bestilles gjennom TN,
Postboks 1719, Rosenborg,
7000 TRONDHEIM

Pris:kr.10.-.

TRØNDERSK NATUR
SUPPLEMENT NR.3 - 1979

Fuglefaunaen i Tromsdalen og
Borgsåsen-området,
Verdal og Levanger kommuner, 1979
Av Knut Krogstad

OPPROP:

Sidensvans

Det ser ut til at denne spesielle og lett kjennelige "høstfuglen" har opptreidd i større mengder i Trøndelag i høst.

Jeg håper derfor at alle som har observert arten vil være villig til å stille sine notater til disposisjon for om mulig å få et helhetlig bilde av artens opptreden i Trøndelag høsten 1979. Alle observasjoner, også negative, er av interesse.

Det som må med :

LOKALITET - DATO - ANTALL

Det innkomne materiale vil bli satt sammen og presantert i TN nr.1 1980. Det vil si dersom tilstrekkelig mengde data er innkommet før 15. januar 1980.

Observasjonene sendes til:

Knut Krogstad
Fosslivn. 20A
7500 STJØRDAL

SMÅSTYKKER

Takk for tilsendte bidrag ! Bidragene denne gang er varierte og noen supplerer artikler i nr.3. Ellers er det en passe blanding ros og ris til redaksjonen. Altså akkurat som vi ønsker det skal være !

Observasjoner av grevling

Viser til rapporten angående grevlingobservasjoner i Trøndelag. Jeg kan som supplement opplyse at i slutten av mai mnd. 1979, fant min bror, Stein Erik Dørum, en voksen grevling død ved Vekve i Oppdal. Kjønn ukjent. Videre har jeg hørt om en observasjon ved Lønset i Oppdal. Dette var høsten 1978. Elle Ellers skal det være ihjelkjørt en grevling ved Tågvoll, like nord for Oppdal, for en del år tilbake.

En får håpe at dette ikke er streifdyr, men dyr som gjør fjellbygdas fauna rikere.

Morten Dørum

6600 SUNNDALSØRA

«Plageånder»

I TN nr. 3/79 leste jeg om våre små "plageånder", og vil i denne anledningen skrive noen ord.

Flåtten, som på sørlandet kalles skogbjønn, har vi dessverre god kjennskap til. Vi holder om sommeren til på Lyngør med våre to hvite settere. Disse blir her i stor utstrekning og utsatt for flått. Det er en plage å stadig måtte jakte på disse dvrene for om mulig å knipe den før de setter seg fast. I midlertid er det umulig å få tatt alle så tidlig.

Vi har forsøkt alle de "kvelestoffer" som nevnes i artikkelen, men alt like virkningsløst når det blir slike mengder å fjerne.

Etter hvert har vi imidlertid lært et knep som har hjulpet oss godt, nemlig å ta tak i flåtten, enten med pinsett eller med fingrene og så skru dyret ut "anticlockwise". Det skal ca. 3/4 a 1 omdreining til så sier det et lite klikk, og man får hele dyret ut.

Selv om flåtten ikke finnes i store mengder her i Trøndelag, kan det kanskje være noen som kan ha nytte av dette rådet også her.

Berit Fabritius

7800 NAMSOS

Vinterobservasjoner av rovfugl i Levanger

1.januar 1979: en spurvehauk, Ulve. Spurvehauk ble også sett samme sted 28/2-79, 1 ind, og 1 ind, ble sett ved Yrkeskolen 10/2-79

10.februar 1979 ble en hønsehauk sett på Ulve.

Eirik Aune

7600 LEVANGER

Observasjoner av rovfugl vinters tid er alltid av interesse (se forøvrig s.126). I tillegg til art, dato, og sted noteres er det også viktig å angi klokkeslett, vær, hva fuglen gjorde da den ble sett og om mulig også alder og kjønn.

Alle som har observasjoner av rovfugl bes herved om å sende disse til NOF-NT, Rovfuglutvalget, Postboks 5, 7670 SAKSHAUG eller NOF-ST, Rovfuglutvalget v/Jan Sand, Universitetet i Trondheim, Zool. inst., Rosenborg, 7000 TRONDHEIM:

-red-

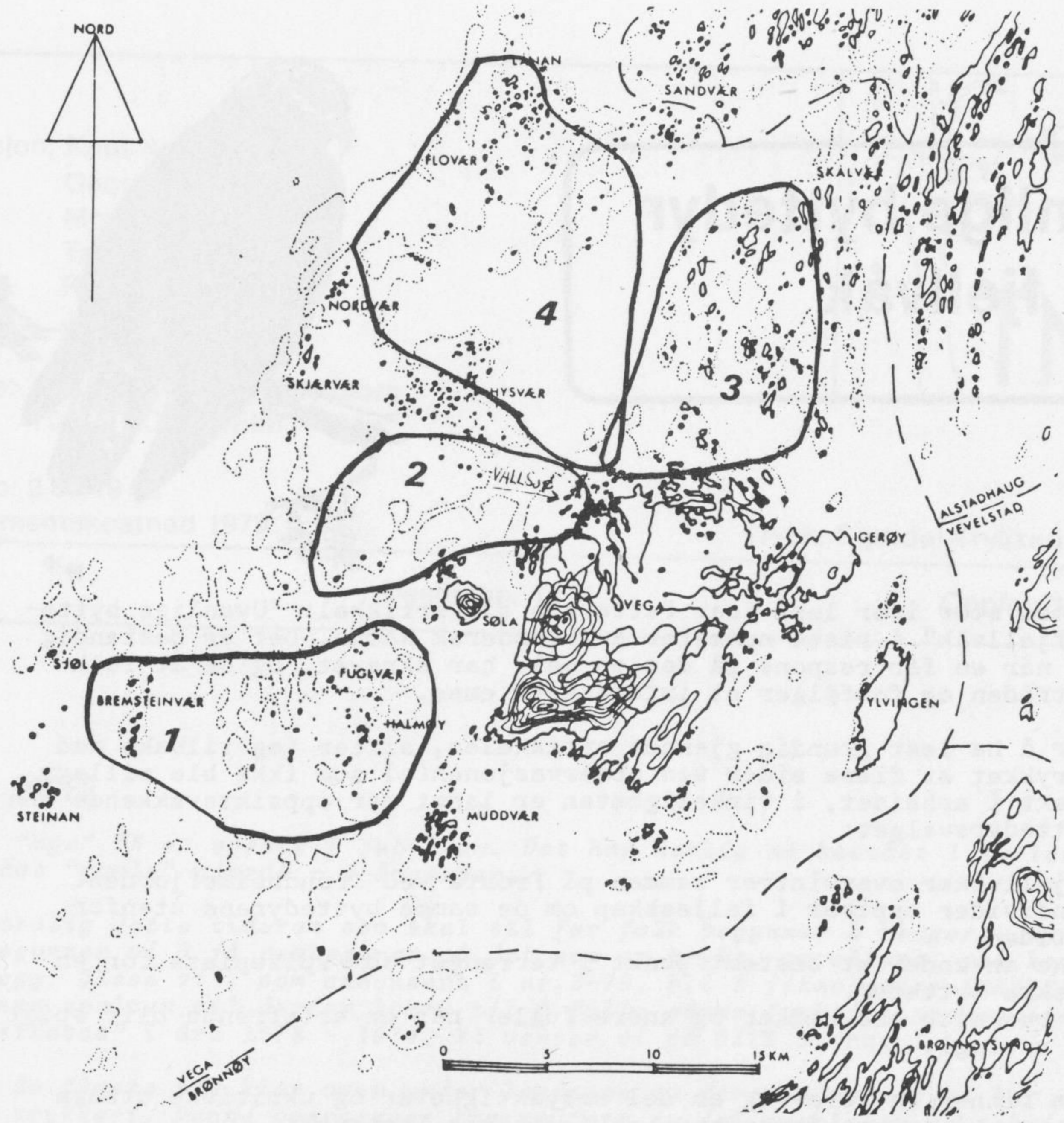
RAPPORT FRA FIRE VÅRVINTER- TELLINGER AV SJØFUGL I SKJÆR- GÅRDEN VED VEGA, 1979

Johan Antonsen

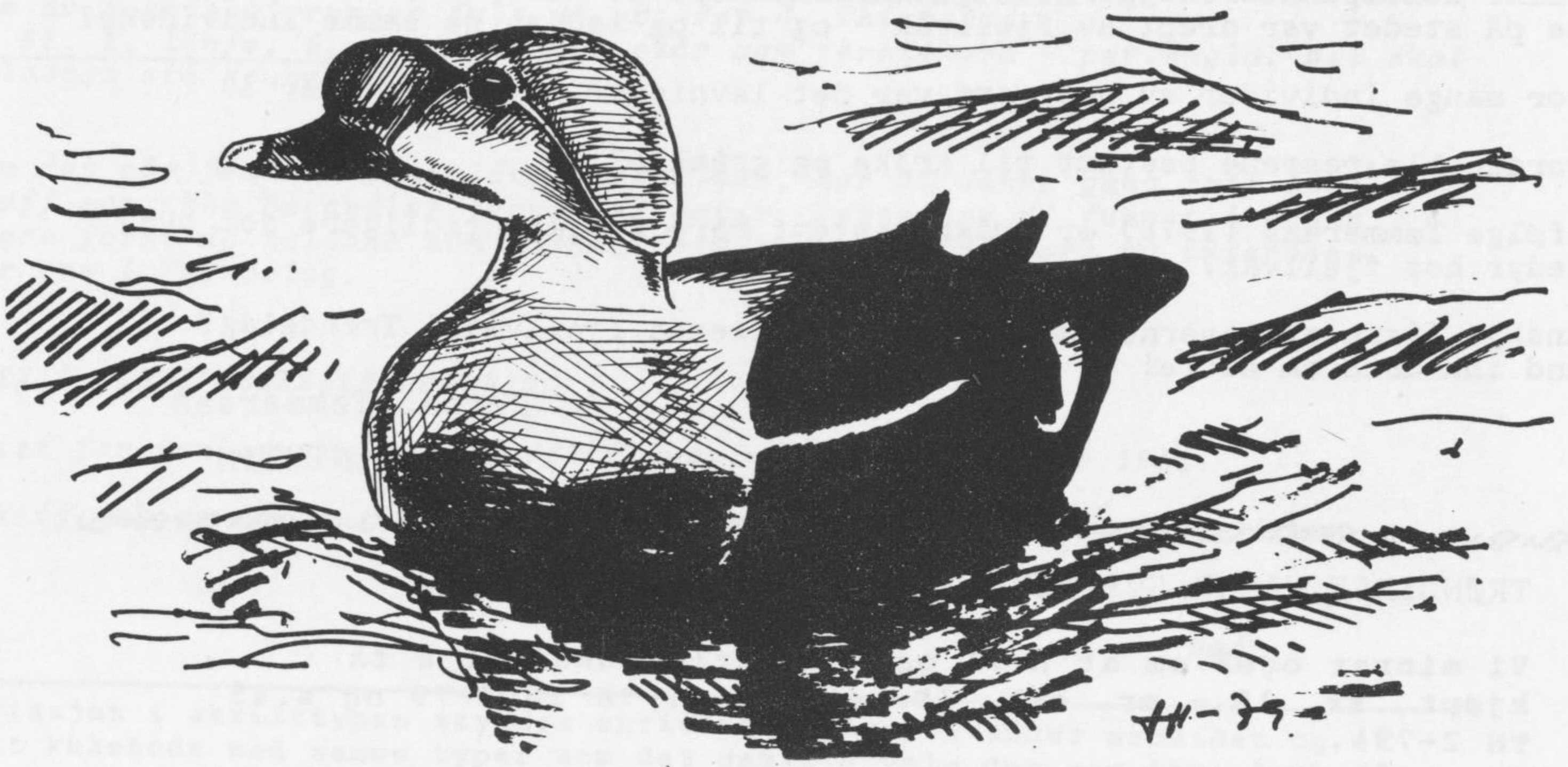
	OMRÅDE 1	OMRÅDE 2	OMRÅDE 3	OMRÅDE 4
SMÅLOM	21	38	4	3
ISLOM	15	12	35	23
HORNDYKKER	I		8	3
GRÅSTRUPEDYKKER	18	24	4	
HAVSULE			Ix	
SKARV sp.	195	80	290	115
SANGSVANE		11		
GRÅGÅS				I
STOKKAND		4	8	6
FRFUGL	3330	2280	4700	3070
PRAKTØRFUGL	104	61	185	59
SJØORRE	190	340	275	190
HAVELLE	380	175	510	270
SILAND	21	33	29	56
HAØRN	5	6	12	5
KONGEØRN				I
TJELD	80	16	96	140
VIPE	I			
STEINVENDER		13	4	
FJÆREPLYTT	58	75	125	18
RØDSTILK			I	I
STORSPOVE	I		8	2
GRÅMÅKE	250	45	340	260
POLARMÅKE			I	
SVARTBAK	430	30	270	105
KRYKKJE	45			
ALKEKØNGE			I	
ALKE	I		20	2
LOMVI	3	4	32	I
TEISTE	120	26	270	75
LUNDE			6	
LERKE	I			
SKJÆRPIPLERKE	3			2
STØR	11	2		
SKJÆRE		4		
KRÅKE	3	4	9	2
RAVN	4		6	2
SVARTTROST			I	
SNØSPURV				4
Totalt	5286	3368	7542	4525
SEL sp.	2			
OTER				
MINK				

§: Spor observert i området.
x: Funnet død.

Kart over den opptalte delen av Helgelandskysten med telleområder inntegnet og nummerert.

Uvanlige byttedyr hos fjellvåk

Jeg har med stor iver lest Roar Pettersen sin artikkel: "Uvanlige byttedyr hos fjellvåk" i siste nummeret av Trøndersk Natur. Det er bestandig trivelig når en får respons på det en selv har skrevet, og se at folk tar opp tråden og forfølger et interessant emne.

Men etter å ha lest grundig gjennom artikkelen, sitter jeg tilbake med det inntrykket at flere sider ved observasjonen(e) som ikke ble tillagt større vekt i arbeidet, i virkeligheten er langt mer oppsiktsvekkende enn selve byttedyrsvalget:

1. Tre fjellvåker overvintrer sammen på Frosta ved Trondheimsfjorden.
2. Tre individer opptrer i fellesskap om de samme byttedyrene utenfor hekketiden.
3. Fuglene anvender et bestemt punkt i terrenget som spiseplass for en hel rekke byttedyr.
4. Ingen reaksjon hos kråker og andre fugler når en artsfrende blir spist av en rovfugl.

I teksten finner en forøvrig en del unøyaktigheter og ukritiske utsagn som lett kan gi en utenforstående et feilaktig inntrykk:

En fjellvåk flyger lett med et kråketungt bytte? Eller var det spist en del på kråka på forhånd?

Hvilke holdepunkter ligger til grunn for å tro at alle de andre byttedyrene på stedet var drept av fjellvåk - og til og med av de samme individene?

Hvor mange individer av hver art var det levninger av: 2, 5 eller 10 ?

Hvordan ble restene bestemt til kråke og gråmåke?

I følge Tømmeraas (1978) er kråke bestemt bare én gang tidligere som byttedyr hos fjellvåk?

Kanskje flere av leserne har sett overvintrende fjellvåk i Trøndelag? Send inn data om dette!

Per J. Tømmeraas
7000 TRONDHEIM

TRØNDRERSK NATUR SUPPLEMENT

Vi minner også om at nr.1 og 2 i serien enda er å få kjøpt, kr. 10.- pr. stk. (Se ellers s. 76 TN 3-79 og s.45 TN 2-79).

REPARASJON, KONTROLL OG JUSTERING

AV FOTOAPPARAT UTFØRES

OPTEC ^A/_S

OPTIKK - FINMEKANIKK - KAMERASERVICE

Nedre Møllenb.gt. 39a, 7000 Trondheim

Telefon (075) 24 800

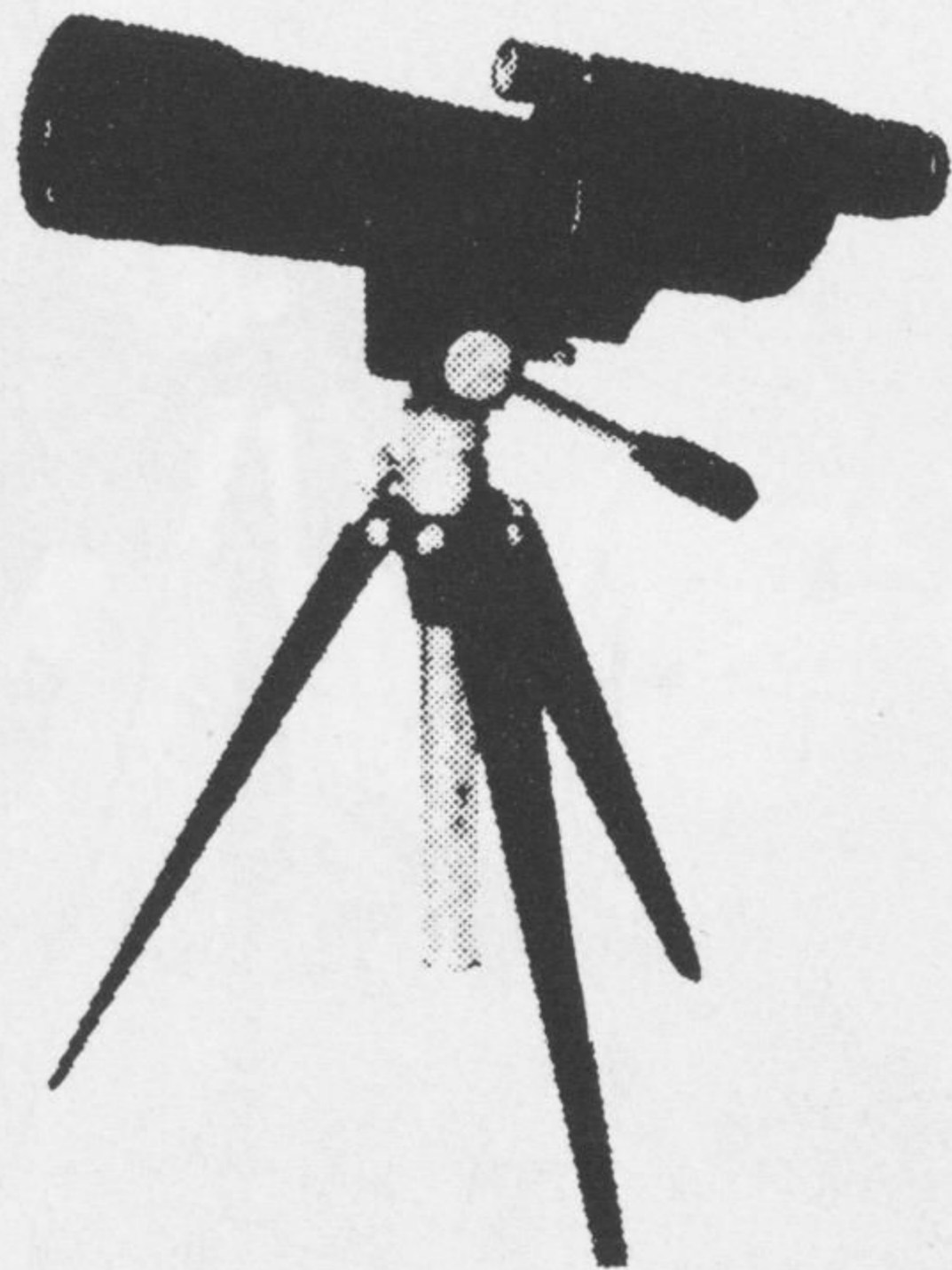

MURGÅRDEN

THOMAS ANGELLS GT. 22

TELEFON 32830 - TRONDHEIM

BRILLESPELIALISTER

NÆRSTUDIER I FUGLEFJELLENE PÅ RØST

MIRADOR BINOCULARS

Forhandlere: **Optiske forretninger over hele landet.**

Importør: **Ronos Optikk A/S, Thv. Meyersgt. 34, Oslo 5.**